ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ PHILIPPE LÉGER

της 13ης Μαρτίου 2001 [1]

1. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και οι Nederlandse Antillen [2], με τις παρούσες προσφυγές δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230 ΕΚ), ζητούν από το Δικαστήριο την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) 1036/97 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως για το ρύζι καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών [3], και την καταδίκη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στα δικαστικά έξοδα.

I — Το νομικό και δικονομικό πλαίσιο των υποθέσεων C-301/97 και C-452/98

Η Συνθήκη ΕΚ

2. Σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο ρ΄ της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο σ΄, ΕΚ), η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει τη σύνδεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ), με σκοπό την αύξηση των συναλλαγών και την προώθηση με κοινή προπάθεια της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 227, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 299, παράγραφος 3, ΕΚ), για τις ΥΧΕ που αναφέρονται στο παράρτημα IV της Συνθήκης, συμπεριλαμβανομένων των Ολλανδικών Αντιλλών, ισχύει το καθεστώς συνδέσεως.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 131, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 182, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), σκοπός της συνδέσεως είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των ΥΧΕ και της δημιουργίας στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της.

5. Το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 183, σημείο 1, ΕΚ) ορίζει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Στο εξής: προσφεύγουσα ή Ολλανδικές Αντίλλες.

3 — ΕΕ L 151, σ. 8 (άλλως, ο επίδικος κανονισμός ή ο προσβαλλόμενος κανονισμός).

6. Το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 184, παράγραφος 1, ΕΚ) ορίζει ότι τα καταγόμενα από τις ΥΧΕ εμπορεύματα, κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη, ωφελούνται από την καθολική κατάργηση των δασμών, όπως αυτή επέρχεται σταδιακά μεταξύ των κρατών μελών σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης.

7. Το άρθρο 134 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 185 ΕΚ) ορίζει ότι, αν κατα την εφαρμογή του άρθρου 133, παράγραφος 1, το ύψος των δασμών που ισχύουν κατά την εισαγωγή εντός χώρας ή εδάφους για τα εμπορεύματα που προέρχονται από τρίτη χώρα είναι ικανό να προκαλέσει εκτροπές του εμπορίου εις βάρος κράτους μέλους, το κράτος αυτό δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να προτείνει στα άλλα κράτη μέλη τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής.

8. Το Συμβούλιο θεσπίζει, σύμφωνα με το άρθρο 136 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 187 ΕΚ), τις διατάξεις για τον τρόπο εφαρμογής και τη διαδικασία για τη σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα. Οι διατάξεις αυτές θεσπίστηκαν, για τελευταία φορά, με την απόφαση 91/482/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα [4].

4 — ΕΕ L 263, σ. 1 (στο εξής: απόφαση ΥΧΕ).

Η απόφαση ΥΧΕ

9. Κατά το άρθρο 101, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, τα προϊόντα καταγωγής των ΥΧΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδύναμου αποτελέσματος.

10. Δυνάμει του άρθρου 1 του παραρτήματος ΙΙ, της αποφάσεως ΥΧΕ, θεωρούνται καταγόμενα από ΥΧΕ τα προϊόντα που έχουν είτε εξ ολοκλήρου παραχθεί είτε επαρκώς μεταποιηθεί στις ΥΧΕ.

11. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως ΥΧΕ ορίζει ότι θεωρούνται ως εξ ολοκλήρου παραγόμενα στις ΥΧΕ «τα φυτικά προϊόντα που συγκομίζονται στο έδαφός τους».

12. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του προαναφερθέντος παραρτήματος, οι μη καταγόμενες από ΥΧΕ ύλες θεωρούνται ως επαρκώς κατεργασμένες ή μεταποιημένες όταν το παραγόμενο προϊόν κατατάσσεται σε δασμολογική κλάση διαφορετική από εκείνη στην οποία υπάγονται όλες οι μη καταγόμενες από ΥΧΕ ύλες που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του.

13. Το άρθρο 3, παράγραφος 3, του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως ΥΧΕ περιέχει πίνακα κατεργασιών ή μεταποιήσεων που θεωρούνται ανεπαρκείς για να προσδώσουν την ιδιότητα προϊόντος καταγόμενου από τις ΥΧΕ.

14. Το άρθρο 6, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος ορίζει ότι:

«Όταν προϊόντα εξ ολοκλήρου παραγόμενα στην Κοινότητα ή στα Κράτη ΑΚΕ υφίστανται κατεργασίες ή μεταποιήσεις στις ΥΧΕ, θεωρούνται ότι έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί στις ΥΧΕ» (ο αποκαλούμενος κανόνας της «σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ»).

15. Σύμφωνα με το άρθρο 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, αν η εφαρμογή της αποφάσεως προκαλεί σοβαρές διαταραχές σε τομέα οικονομικής δραστηριότητας της Κοινότητας ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή θέτει σε κίνδυνο την εξωτερική οικονομική τους σταθερότητα, ή αν ανακύπτουν δυσκολίες, οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν επιδείνωση ενός τομέα δραστηριοτήτων της Κοινότητας ή περιφέρειας αυτής, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίσει ή να επιτρέψει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα διασφαλίσεως. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή οφείλει να ακολουθήσει τη διαδικασία που καθορίζεται στο παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ.

16. Σύμφωνα με το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, πρέπει να επιλέγονται κατά προτεραιότητα τα μέτρα που δημιουργούν τις ελάχιστες διαταραχές στη λειτουργία της συνδέσεως και της Κοινότητας, μέτρα που δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που ανακύπτουν.

17. Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, κάθε κράτος μέλος μπορεί να παραπέμψει στο Συμβούλιο την απόφαση που έλαβε η Επιτροπή για τη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την ημέρα της κοινοποιήσεως της αποφάσεως αυτής. Στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός 21 εργάσιμων ημερών.

Η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994[5]

18. Το άρθρο XIX, στοιχείο α', της ΓΣΔΕ 1994 ορίζει ότι, αν, συνεπεία απόβλεπτης εξελίξεως των περιστάσεων, ένα προϊόν εισάγεται στο έδαφος ενός συμβαλλομένου μέρους σε ποσότητες τόσο αυξημένες και υπό τέτοιες συνθήκες ώστε να προκαλεί ή να

5 – Απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που προέκυψαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1, στο εξής: ΓΣΔΕ 1994).

απειλεί να προκαλέσει σοβαρή ζημία στους εθνικούς παραγωγούς ομοίων προϊόντων ή προϊόντων άμεσα ανταγωνιστικών, το συμβαλλόμενο μέρος αυτό δύναται να επιβάλλει μέτρα διασφαλίσεως.

Η συμφωνία για τα μέτρα διασφαλίσεως

19. Η συμφωνία για τα μέτρα διασφαλίσεως [6] είναι μία εκ των πολυμερών συμφωνιών σχετικών με το εμπόριο προϊόντων που συνάφθηκαν στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου [7]. Στο άρθρο 7, παράγραφος 5, ορίζει ότι κανένα μέτρο διασφαλίσεως δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθεί εκ νέου σε σχέση με την εισαγωγή κάποιου προϊόντος για την οποία έχει ήδη εφαρμοσθεί κάποιο μέτρο διασφαλίσεως που επεβλήθη μετά την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της συμφωνίας ΠΟΕ, επί χρονικό διάστημα που ισούται με τη διάρκεια εφαρμογής του αρχικού μέτρου, υπό την προϋπόθεση ότι η μη εφαρμογή αφορά χρονικό διάστημα δύο ετών τουλάχιστον.

Ο κανονισμός (ΕΚ) 764/97 [8]

20. Στις 23 Απριλίου 1997, η Επιτροπή εκτιμώντας ότι οι σοβαρές διαταραχές που διαπιστώθηκαν στην κοινοτική αγορά του ρυζιού και ο κίνδυνος σοβαρής επιδεινώσεως στον τομέα αυτόν οικονομικής δραστηριότητας, που είχαν καταστήσει αναγκαία τη θέσπιση του κανονισμού (ΕΚ) 304/97 [9], δεν είχαν εξουδετερωθεί, εξέδωσε τον κανονισμό 764/97.

21. Δυνάμει του κανονισμού 764/97, το υπαγόμενο στον κωδικό ΣΟ 1006 ρύζι καταγωγής ΥΧΕ κατά την περίοδο από 1ης Μαΐου έως 30 Νοεμβρίου 1997 μπορούσε να εισάγεται άνευ δασμών έως τις εξής ποσότητες:

α) 10 000 τόνοι ρυζιού καταγωγής Montserrat και νήσων Turks και Caicos και

β) 59 610 τόνοι ρυζιού καταγωγής άλλων ΥΧΕ. Η ποσότητα αυτή αφορά, κατά το μεγαλύτερο μέρος, τις Ολλανδικές Αντίλλες.

6 — Πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994) — Παράρτημα 1 — Παράρτημα 1Α — Συμφωνία για τα μέτρα διασφαλίσεως (ΠΟΕ-ΓΣΔΕ 1994) (ΕΕ L 336, σ. 184).

7 — Στο εξής: ΠΟΕ.

8 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφάλισης για το ρύζι καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΕΕ L 112, σ. 3).

9 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφάλισης στην εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΕΕ L 51, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός αποτέλεσε το αντικείμενο δύο προσφυγών ακυρώσεως που εξέτασα και για τις οποίες παρουσιάστηκαν κοινές προτάσεις σήμερα (υποθέσεις C-110/97 και C-451/98).

Ο κανονισμός 1036/97

22. Ο επίδικος κανονισμός αντικαθιστά και καταργεί τον κανονισμό 764/97.

23. Εκδόθηκε από το Συμβούλιο ύστερα από προσφυγές που άσκησαν η Ισπανική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 5, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ. Με τις προσφυγές αυτές ζητήθηκε τροποποίηση της αποφάσεως της Επιτροπής ιδίως υπέρ των λιγότερο οικονομικά αναπτυγμένων ΥΧΕ.

24. Το Συμβούλιο δέχθηκε τα αιτήματα αυτά υπό την έννοια ότι προέβη σε διαφορετική κατανομή των ποσοστώσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων ΥΧΕ, διατηρώντας όμως τον ίδιο συνολικά όγκο. Το άρθρο 1 του επίδικου κανονισμού ορίζει συγκεκριμένα ότι οι άνευ δασμών εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και υπαγομένου στον κωδικό ΣΟ 1006 περιορίζονται κατά τη διάρκεια της περιόδου από την 1η Μαΐου έως τις 30 Νοεμβρίου 1997 στις εξής ποσότητες:

α) 13 430 τόνοι ρυζιού καταγωγής Montserrat και νήσων Turks και Caicos,

και

β) 56 180 τόνοι ρυζιού καταγωγής άλλων ΥΧΕ.

25. Σύμφωνα με το άρθρο του 8, ο κανονισμός 1036/97 τίθεται σε ισχύ την ημέρα της δημοσιεύσεώς του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και εφαρμόζεται από την 1 Μαΐου έως τις 30 Νοεμβρίου 1997.

26. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών άσκησε, στις 20 Αυγούστου 1997, προσφυγή ακυρώσεως του κανονισμού 1036/97.

27. Παράλληλα, στις 11 Ιουνίου 1997, η προσφεύγουσα προσέφυγε στο Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με αίτημα την ακύρωση του εν λόγω κανονισμού. Με διάταξη της 16ης Νοεμβρίου 1998, το Πρωτοδικείο απεκδύθηκε της αρμοδιότητάς του για την υπόθεση αυτή υπέρ του Δικαστηρίου.

II — Τα πραγματικά περιστατικά στις υποθέσεις C-301/97 και C-452/98

Η αγορά του ρυζιού εντός της Κοινότητας

28. Υπάρχουν τρεις κυρίως ποικιλίες ρυζιού: Το ρύζι σε στρογγυλούς κόκκους, το ρύζι σε

ημίμακρους κόκκους (άλλως αποκαλούμενο japonica) και το ρύζι σε μακρούς κόκκους (άλλως αποκαλούμενο indica). Μόνον το ρύζι japonica και το ρύζι indica καταναλώνονται στην Κοινότητα.

29. Εντός της Κοινότητας, τα κράτη που παράγουν ρύζι είναι ιδίως η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία. Η καλλιεργούμενη ποικιλία ρυζιού είναι ιδίως το ρύζι japonica. Η παραγωγή αυτή είναι πλεονασματική. Αντιθέτως, η Κοινότητα δεν παράγει επαρκώς ρύζι indica ώστε να καλύπτει τις ανάγκες της. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον η Κοινότητα παρότρυνε τους κοινοτικούς παραγωγούς να αναπτύξουν την καλλιέργεια του ρυζιού indica με τη χορήγηση μιας προσωρινής ενισχύσεως ανά εκτάριο.

30. Για να μπορούν να καταναλωθούν, οι διάφορες ποικιλίες ρυζιού πρέπει να υποστούν μεταποίηση. Υπάρχουν τέσσερα στάδια μεταποιήσεως. Σε κάθε στάδιο, η αξία του ρυζιού αυξάνεται. Το στάδιο μεταποιήσεως, συνεπώς, αναφέρεται πάντα μαζί με την τιμή ή με το δασμό που πλήττει το ρύζι.

31. Διακρίνονται, γενικώς, τέσσερα στάδια μεταποιήσεως:

— το ρύζι paddy: πρόκειται για το ρύζι όπως ακριβώς συγκομίζεται, ακόμη ακατάλληλο για την κατανάλωση·

— το ρύζι brun [10]: πρόκειται για το ρύζι του οποίου έχει αφαιρεθεί ο φλοιός, κατάλληλο για κατανάλωση, αλλά επιδεχόμενο ακόμη περαιτέρω μεταποιήσεως·

— το ημιλευκασμένο ρύζι [11]: πρόκειται για το ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί μέρος του περικαρπίου. Πρόκειται για ένα προϊόν ημιτελές, το οποίο πωλείται γενικώς προκειμένου να υποστεί περαιτέρω μεταποίηση και όχι να καταναλωθεί·

— το λευκασμένο ρύζι [12]: πρόκειται για το ρύζι που έχει υποστεί πλήρη μεταποίηση, του οποίου ο φλοιός και το περικάρπιο έχουν αφαιρεθεί εντελώς.

32. Η Κοινότητα παράγει μόνο λευκασμένο ρύζι. Αντιθέτως, οι Ολλανδικές Αντίλλες παράγουν μόνο ημιλευκασμένο ρύζι. Το ημιλευκασμένο ρύζι που προέρχεται από τις Ολλανδικές Αντίλλες πρέπει επομένως να αποτελέσει αντικείμενο μιας τελικής μεταποιήσεως προκειμένου να καταναλωθεί εντός της Κοινότητας.

10 — Επίσης αποκαλούμενο «αποφλοιωμένο ρύζι», «ρύζι cargo» ή «πλήρες ρύζι».

11 — Επίσης αποκαλούμενο «ρύζι μερικώς καθαρισμένο».

12 — Επίσης αποκαλούμενο «καθαρισμένο ρύζι».

III — Το παραδεκτό της παρεμβάσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της προσφυγής των Ολλανδικών Αντιλλών στην υπόθεση C-452/98

33. Οι λόγοι ακυρώσεως και οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας στην υπόθεση C-452/98 προσομοιάζουν με τους της Ολλανδικής Κυβερνήσεως στην υπόθεση C-301/97. Δεδομένου ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες έθεσαν θέμα παραδεκτού της παρεμβάσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της δικής τους προσφυγής, θα εξετάσω πρώτα τα σημεία αυτά, τα οποία σε κάθε περίπτωση οφείλει να εξετάσει αυτεπαγγέλτως ο κοινοτικός δικαστής.

Επιχειρήματα της προσφεύγουσας

34. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, *εκ προοιμίου*, ότι η παρέμβαση του Βασιλείου της Ισπανίας πρέπει να κριθεί απαράδεκτη, διότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών επικύρωσε τη Συνθήκη Προσχωρήσεως [στην ΕΟΚ] του Βασιλείου της Ισπανίας μόνον ως προς την Ολλανδία. Επομένως, ότι δεν υπάρχει δεσμός κοινοτικού δικαίου μεταξύ Ολλανδικών Αντιλλών και Βασιλείου της Ισπανίας.

35. Όσον αφορά την προσφυγή της, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι είναι παραδεκτή, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 173, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, αφενός, και δυνάμει της δηλώσεως της Ολλανδικής Κυβερνήσεως στο παράρτημα VIII της αποφάσεως ΥΧΕ, αφετέρου [13].

36. Η προσφεύγουσα θεωρεί, *κυρίως*, ότι η ιδιότητά της ως ΥΧΕ της καθιστά δυνατό να ζητήσει την ακύρωση του επίδικου κανονισμού δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, χωρίς να πρέπει να αποδείξει ότι ο εν λόγω κανονισμός την αφορά άμεσα και ατομικά.

37. Κατ' αυτήν, οι Ολλανδικές Αντίλλες, ως ΥΧΕ που αναφέρεται στο παράρτημα IV της Συνθήκης, αντλούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους απευθείας από τη Συνθήκη. Επικαλούμενη τα προνόμια αυτά, η προσφεύγουσα διεκδικεί το δικαίωμα στην παροχή εννόμου προστασίας δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

38. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, υπό τους όρους του προοιμίου του οργανισμού [statut] για το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, οι Ολλανδικές Αντίλλες και η Αρούμπα επέλεξαν μια έννομη τάξη «εντός της οποίας υπερασπίζονται ανεξαρτήτως τα ίδια συμφέροντα» [14]. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι τα συμφέροντα του Βασιλείου των Κάτω Χωρών δεν ταυτίζονται πάντοτε με τα δικά της [15]. Εξ αυτού του γεγονότος πρέπει

13 — Στο εξής: δήλωση.

14 — Σημείο 26 του υπομνήματος αντικρούσεως της προσφεύγουσας.

15 — Για παράδειγμα, υπενθυμίζει ότι, στις 6 Οκτωβρίου 1997, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ενέκρινε την τροποποίηση της αποφάσεως ΥΧΕ, που περιόριζε την εισαγωγή ρυζιού Αντιλλών σε 160 000 τόνους ετησίως, παρά τη ρητή βούληση των Ολλανδικών Αντιλλών.

να της αναγνωριστεί το δικαίωμα προσφυγής δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ανεξαρτήτως αυτού που αναγνωρίζεται στην Ολλανδική Κυβέρνηση.

39. Ομοίως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η ενεργητική της νομμοποίηση βάσει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης αποδεικνύεται από το ότι, βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 5, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, μόνον τα κράτη μέλη, κατ' αποκλεισμό των ΥΧΕ, έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν από το Συμβούλιο την αναθεώρηση των μέτρων διασφαλίσεως που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή.

40. Επιπλέον, το γεγονός ότι η δήλωση παρέχει στις Ολλανδικές Αντίλλες ιδιαίτερη αυτονομία εντός του Βασιλείου των Κάτω Χωρών ενισχύει την ύπαρξη ενός αυτοτελούς δικαιώματος ασκήσεως ένδικης προσφυγής κατά των μέτρων που θεσπίζονται βάσει των διατάξεων της εν λόγω αποφάσεως.

41. Τέλος, θεωρεί ότι είναι δυνατή η κατ' αναλογία εφαρμογή της αποφάσεως της 22ας Μαΐου 1990, C-70/88, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου [16]. Πράγματι, με την προσφυγή της επιδιώκει, όπως το Κοινοβούλιο στην προαναφερθείσα υπόθεση, να προστατεύσει τα προνόμια που της αναγνωρίζει η Συνθήκη — δηλαδή το δικαίωμα ελεύθερης προσβάσεως στην κοινοτική αγορά και την προστασία των συμφερόντων ενός σημαντικού τομέα της οικονομίας της.

42. Η προσφεύγουσα ζητεί *επικουρικώς* να κριθεί η προσφυγή της παραδεκτή δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης.

43. Κατ' αυτήν, οι διατάξεις αυτές δεν θέτουν καμία άλλη προϋπόθεση πέραν του να έχει νομική προσωπικότητα [17]. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται διότι το ολλανδικό δίκαιο της αναγνωρίζει την προσωπικότητα αυτή, όπως και το δικαίωμα στην παροχή εννόμου προστασίας προκειμένου να υπερασπίσει τα συμφέροντά της.

44. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο επίδικος κανονισμός την αφορά άμεσα και ατομικά.

45. Το ότι ο επίδικος κανονισμός τη θίγει άμεσα αποδεικνύεται από το ότι δεν αφήνει στα κράτη μέλη καμία διακριτική ευχέρεια ως προς την εφαρμογή του και από το ότι επιβάλλει σοβαρούς περιορισμούς σε σημαντικό τομέα της οικονομίας των Ολλανδικών Αντιλλών — δηλαδή τον τομέα της βιομηχανίας ρυζιού, ο οποίος, το 1996, αντιστοιχούσε στο 0,9 % του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος τους.

16 — Συλλογή 1990, σ. I-2041.

17 — Υπόμνημα αντικρούσεως, σημείο 24.

46. Επί πλέον, ο επίδικος κανονισμός θίγει ατομικά την προσφεύγουσα, διότι έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει την κυκλοφορία εμπορευμάτων από τις ΥΧΕ προς την Κοινότητα. Καθόσον οι Ολλανδικές Αντίλλες αναφέρονται στο παράρτημα IV της Συνθήκης ως ΥΧΕ ενδιαφερόμενες από τις διατάξεις του τέταρτου μέρους της Συνθήκης [18], τα άρθρα 227, παράγραφος 3, και 131, παράγραφος 1, της Συνθήκης έχουν έναντι αυτών εφαρμογή. Η προσφεύγουσα καταλήγει ότι οι ΥΧΕ αποτελούν ένα στενό κύκλο υποκειμένων δικαίου.

Εκτίμηση

47. Επί πλέον, από τις διατάξεις του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, στο οποίο στηρίζεται ο επίδικος κανονισμός, προκύπτει ότι η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη της τις επιπτώσεις που η μελλοντική πράξη μπορεί να έχει στην οικονομία των ΥΧΕ. Δεδομένου ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες εξάγουν κατ' εξοχήν τη μεγαλύτερη ποσότητα ρυζιού ΥΧΕ προς την Κοινότητα και ότι, κατά την έκδοση του επίδικου κανονισμού, το Συμβούλιο γνώριζε ότι σχεδόν όλο το ρύζι ΥΧΕ προέρχεται από τις Ολλανδικές Αντίλλες, προκύπτει ότι ο επίδικος κανονισμός τις αφορά ατομικά.

48. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι, με την απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2000, T-32/98 και T-41/98, Nederlandse Antillen κατά Συμβουλίου [19], το Πρωτοδικείο, σε παρεμφερείς υποθέσεις [20], έκρινε παραδεκτή την προσφυγή των Ολλανδικών Αντιλλών δυνάμει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης. Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο να δεχθεί τους λόγους ακυρώσεως και τους ισχυρισμούς που ανέπτυξε τόσο ενώπιον του Πρωτοδικείου όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου προς υποστήριξη του παραδεκτού της προσφυγής της. Άλλως, ζητεί από το Δικαστήριο να ακολουθήσει τη συλλογιστική του Πρωτοδικείου στην προαναφερθείσα απόφαση.

Επί του παραδεκτού της παρεμβάσεως του Βασιλείου της Ισπανίας

49. Σύμφωνα με το άρθρο 37, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη δύνανται να παρεμβαίνουν στις διαφορές που υποβάλλονται στο Δικαστήριο. Το δικαίωμα αυτό τους αναγνωρίζεται λόγω της ιδιότητάς τους ως συμβαλλομένων μερών της Συνθήκης. Λόγω της ιδιότητας αυτής, έχουν έννομο συμφέρον στην υπεράσπιση των όρων της συμφωνίας στην οποία έχουν προσχωρήσει. Η ιδιότητα αυτή του «προνομούχου» προσφεύγοντος συνεπάγεται αμάχητο τεκμήριο περί εννόμου συμφέροντος και ενεργητικής νομιμοποιήσεως.

18 — Που καθορίζει το καθεστώς συνδέσεως των ΥΧΕ.

19 — Συλλογή 2000, σ. II-201.

20 — Επρόκειτο για προσφυγή περί ακυρώσεως δύο κανονισμών της Επιτροπής, σχετικά με τη θέσπιση ειδικών μέτρων διασφαλίσεως προκειμένου να περιοριστούν οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ του κωδικού ΣΟ 1006.

50. Δεν μπορώ συνεπώς να συμφωνήσω με τις Ολλανδικές Αντίλλες, δηλαδή να θεωρήσω ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν νομιμοποιείται ενεργητικά σε δίκη μεταξύ των Ολλανδικών Αντιλλών και της Κοινότητας, δεδομένου ότι η Συνθήκη Προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας δεν επικυρώθηκε από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών παρά μόνον ως προς την Ολλανδία, χωρίς να στερήσω από το άρθρο 37, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου την ισχύ του. Συγκεκριμένα, η αποδοχή μιας τέτοιας συλλογιστικής θα συνεπαγόταν ότι διατάξεις εσωτερικού δικαίου μπορούν να περιορίζουν δικαιώματα που αντλούνται από τη Συνθήκη.

51. Ζητώ κατά συνέπεια από το Δικαστήριο να κρίνει την παρέμβαση του Βασιλείου της Ισπανίας παραδεκτή.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής των Ολλανδικών Αντιλλών δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης

52. Καταρχάς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι το άρθρο 173 της Συνθήκης απαριθμεί αποκλειστικώς:

— τη φύση των πράξεων κατά των οποίων είναι δυνατή προσφυγή περί του ελέγχου νομιμότητας, καθώς και τα όργανα που τις έχουν θεσπίσει (πρώτο εδάφιο) [21]·

— τα άτομα που νομιμοποιούνται να ασκούν προσφυγές περί ελέγχου νομιμότητας των πράξεων αυτών και τις προϋποθέσεις για το παραδεκτό των προσφυγών αυτών (δεύτερο [22], τρίτο [23] και τέταρτο [24] εδάφιο)·

— τα επιχειρήματα που μπορούν να προβληθούν προς τον σκοπό αυτόν (δεύτερο εδάφιο)·

— την αποσβεστική προθεσμία (πέμπτο εδάφιο).

53. Από το άρθρο 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης προκύπτει ότι, αυτομάτως και

21 — Το εδάφιο αυτό ορίζει ότι: «[τ]ο Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και από το Συμβούλιο, από το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΚΤ, εκτός των συστάσεων και γνωμών και των του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων».

22 — Το οποίο ορίζει ότι «[γ]ια τον σκοπό αυτό, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί προσφυγών που ακούνται από κράτος μέλος, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιωδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας».

23 — Το οποίο ορίζει ότι «[τ]ο Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί προσφυγών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της ΕΚΤ, οι οποίες αποβλέπουν στη διατήρηση των προνομίων τους».

24 — Το εδάφιο αυτό ορίζει ότι «[κ]άθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται, με τις ίδιες προϋποθέσεις να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά».

γενικώς, μόνο τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και η Επιτροπή νομιμοποιούνται ενεργητικώς και έχουν έννομο συμφέρον να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως. Με άλλα λόγια, αυτοί οι «προνομούχοι» προσφεύγοντες δεν υποχρεούνται να αποδείξουν ούτε ότι νομιμοποιούνται ενεργητικά ούτε ότι έχουν έννομο συμφέρον προκειμένου να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως κατά πράξεων των κοινοτικών οργάνων, οι οποίες πρόκειται να παραγάγουν έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων. Απολαμβάνουν αμαχήτου τεκμηρίου ενεργητικής νομιμοποιήσεως [25]. Είναι φυσικό να αναγνωρίζεται το προνόμιο αυτό στους προσφεύγοντες αυτούς. Πράγματι, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη είναι μέρη της Συνθήκης, είναι προφανές το συμφέρον τους να υπερασπίσουν τους όρους μιας συμφωνίας στην οποία έχουν προσχωρήσει. Το συμφέρον της Επιτροπής είναι εξίσου προφανές, δεδομένης της λειτουργίας της ως «θεματοφύλακα της Συνθήκης» [26] που της έχει αναγνωρίσει η Συνθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 155 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 211 ΕΚ). Ομοίως, το Συμβούλιο, ως αρχή επιφορτισμένη με την πραγματοποίηση των σκοπών που ορίζει η Συνθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 145 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 202 ΕΚ), έχει de jure συμφέρον προς σεβασμό της κοινοτικής νομιμότητας.

54. Επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι, προκειμένου να ζητήσουν την εφαρμογή του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, οι Ολλανδικές Αντίλλες οφείλουν να αποδείξουν ότι είναι κράτος μέλος ή ένα από τα κοινοτικά όργανα που νομιμοποιούνται ενεργητικά κατά τρόπο γενικό και αυτόματο — δηλαδή, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή.

55. Είναι προφανές ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες δεν είναι όργανο της Κοινότητας.

56. Περαιτέρω, η ιδιότητα του «κράτους μέλους», κατά την έννοια της Συνθήκης και, ιδίως, κατά τις διατάξεις περί των ενδίκων προσφυγών, επιφυλάσσεται μόνο στις κυβερνητικές αρχές των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατ' αποκλεισμό των κυβερνήσεων των αυτόνομων περιοχών ή κοινοτήτων, ανεξαρτήτως της εκτάσεως των αρμοδιοτήτων που τους αναγνωρίζονται [27].

57. Πράγματι, κατά το Δικαστήριο, «[η] αποδοχή του αντιθέτου θα έθιγε τη θεσμική ισορροπία που εγκαθιδρύουν οι Συνθήκες, οι οποίες καθορίζουν κυρίως τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα κράτη μέλη, ήτοι τα συμβαλλόμενα κράτη στις ιδρυτικές Συνθήκες και στις Συνθήκες Προσχωρήσεως, συμμετέχουν στη λειτουργία των κοινοτικών οργάνων. Πράγματι, οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες δεν είναι δυνατό να περιλαμβάνουν αριθμό κρατών μελών ανώτερο του αριθμού των κρατών εκείνων τα οποία τις έχουν συστήσει» [28].

25 — Βλ., σχετικώς, Canedo, M., «L'intérêt à agir dans le recours en annulation du droit communaitaire», *Revue trimestrielle du droit européen*, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2000, σ. 451.

26 — Βλ., ιδίως, αποφάσεις της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψη 30)· της 11ης Αυγούστου 1995, C-431/92, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1995, σ. I-2189, σκέψεις 21 και 22), και της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-207/97, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1999, σ. I-275, σκέψη 24).

27 — Βλ., ιδίως, διατάξεις του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1997, C-95/97, Περιφέρεια της Βαλλονίας κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. I-1787, σκέψη 6), και της 1ης Οκτωβρίου 1997, C-180/97, Regione Toscana κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. I-5245, σκέψη 6).

28 — Ibidem.

58. Με την πρόσφατη απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2000, C-17/98, Emesa Sugar [29], το Δικαστήριο απέκλεισε ρητώς ότι οι ΥΧΕ μπορούν να θεωρηθούν κράτος μέλος κατά την έννοια της Συνθήκης. Έκρινε ότι «[μ]ολονότι οι ΥΧΕ είναι χώρες και εδάφη συνδεδεμένα με ειδικούς δεσμούς με την Κοινότητα, δεν αποτελούν εντούτοις τμήμα της Κοινότητας και βρίσκονται, έναντι της Κοινότητας, στην ίδια θέση με τις τρίτες χώρες» [30].

59. Δεδομένου ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες είναι ΥΧΕ, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν, ως κράτη μέλη κατά την έννοια της Συνθήκης [31].

60. Σχετικά με το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αντλείται από τους εσωτερικούς θεσμικούς κανόνες που της αναγνωρίζουν μεγάλη αυτονομία σε σχέση με το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και καθιστούν, συνεπώς, δυνατή την άσκηση προσφυγής δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ανεξαρτήτως της προσφυγής που θα μπορούσε να ασκήσει παράλληλα η Ολλανδική Κυβέρνηση, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι δεν απόκειται στο Δικαστήριο να αποφαίνεται επί της κατανομής των αρμοδιοτήτων μέσω των εθνικών θεσμικών κανόνων [32]. Με άλλα λόγια, δεν εναπόκειται στα κοινοτικά όργανα να αποφαίνονται επί της κατανομής των αρμοδιοτήτων μέσω των θεσμικών κανόνων κάθε κράτους μέλους και επί των υποχρεώσεων που υπέχουν αντίστοιχα οι αρχές του ομοσπονδιακού κράτους και οι αρχές των άλλων τοπικών οργανισμών [33]. Τα κράτη μέλη είναι, έτσι, αποκλειστικώς αρμόδια να επιληφθούν των διαφορών που μπορεί να ανακύψουν σχετικά με την εκτίμηση της εκτάσεως των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων και των αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

61. Το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αντλείται από τους εσωτερικούς θεσμικούς κανόνες είναι, συνεπώς, αλυσιτελές για το παραδεκτό προσφυγής ασκούμενης δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

62. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα απαραδέκτως προσφεύγει δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής των Ολλανδικών Αντιλλών με βάση τη δήλωση

63. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι η δήλωση τη νομμοποιεί ενεργητικά προκειμένου να ζητήσει την ακύρωση των

29 — Συλλογή 2000, σ. I-675.

30 — Ibidem, σκέψη 29.

31 — Κατ' εφαρμογήν της νομολογίας αυτής, το Πρωτοδικείο προσφάτως έκρινε, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως που άσκησε η Κυβέρνηση των Ολλανδικών Αντιλλών κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως σχετικά με την εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες δεν νομμοποιούνταν ενεργητικά δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης (προαναφερθείσα απόφαση Nederlandse Antillen κατά Επιτροπής, σκέψη 43).

32 — Βλ., ιδίως, απόφαση της 12ης Ιουνίου 1990, C-8/88, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-2321, σκέψη 13), ή, ακόμη, προαναφερθείσα διάταξη Περιφέρεια της Βαλλονίας κατά Επιτροπής, σκέψη 7.

33 — Προαναφερθείσα διάταξη Περιφέρεια της Βαλλονίας κατά Επιτροπής, σκέψη 7.

μέτρων που θεσπίστηκαν δυνάμει της εν λόγω αποφάσεως.

64. Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι οι διατάξεις μιας δηλώσεως δεν μπορούν να έχουν νομική ισχύ παρά μόνον καθόσον το περιεχόμενό τους απαντά στο κείμενο νομοθετήματος παραγώγου δικαίου [34].

65. Η εν λόγω δήλωση καταρτίστηκε από την Ολλανδική Κυβέρνηση μετά την απόφαση ΥΧΕ.

66. Συνεπώς, προκειμένου η δήλωση να έχει νομική ισχύ, θα πρέπει οι διατάξεις της αποφάσεως ΥΧΕ να έχουν ως αντικείμενο δικονομικούς κανόνες που αφορούν ένδικες προσφυγές κατά μέτρων θεσπισθέντων κατ' εφαρμογή της εν λόγω αποφάσεως.

67. Από τη γενική οικονομία της αποφάσεως ΥΧΕ προκύπτει ότι αποβλέπει στην εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης περί του καθεστώτος συνδέσεως ΥΧΕ/κρατών μελών, αλλά δεν διέπει τους δικονομικούς κανόνες που αφορούν ένδικες προσφυγές τις οποίες ασκούν τα κράτη μέλη και οι ΥΧΕ κατά πράξεων που θα μπορούσαν να θεσπιστούν δυνάμει της αποφάσεως ΥΧΕ.

34 — Απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-292/89, Antonissen (Συλλογή 1991, σ. I-745, σκέψη 18).

68. Από τη γενική οικονομία της αποφάσεως ΥΧΕ προκύπτει επίσης ότι τα κράτη μέλη είναι οι προνομούχοι συνομιλητές των κοινοτικών οργάνων κατά τη διαδικασία θεσπίσεως και αναθεωρήσεως των μέτρων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της εν λόγω αποφάσεως.

69. Έτσι, κατά το άρθρο 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, μόνον τα κράτη μέλη μπορούν να παραπέμψουν στο Συμβούλιο την απόφαση της Επιτροπής περί θεσπίσεως μέτρων διασφαλίσεως εντός προθεσμίας δέκα εργάσιμων ημερών από την ημέρα της κοινοποιήσεως αυτής της αποφάσεως.

70. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι η δήλωση αυτή παρέχει στις Ολλανδικές Αντίλλες δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου προκειμένου να εκτιμηθεί η νομιμότητα των πράξεων που θέσπισαν τα κοινοτικά όργανα δυνάμει της αποφάσεως ΥΧΕ, θα πρέπει να θεωρηθεί άνευ νομικής ισχύος καθόσον η απόφαση ΥΧΕ δεν έχει ως αντικείμενο τον καθορισμό των δικονομικών κανόνων για τις ένδικες προσφυγές που στρέφονται κατά των θεσπισθέντων κατ' εφαρμογή της εν λόγω αποφάσεως μέτρων.

71. Για λόγους πληρότητας, εντούτοις, προσθέτω ότι δεν θεωρώ ότι, με τη δήλωση αυτή, η Ολλανδική Κυβέρνηση θέλησε να παράσχει τέτοιο δικαίωμα στις Ολλανδικές Αντίλλες.

72. Η δήλωση ορίζει τα εξής:

«Η Κυβέρνηση του Βασιλείου των Κάτω Χωρών επισύρει την προσοχή στη συνταγματική διάρθρωση του Βασιλείου, όπως προκύπτει από τον οργανισμό [statut] της 29ης Δεκεμβρίου 1954, και ιδίως στην αυτονομία των χωρών του Βασιλείου, όσον αφορά τις διατάξεις της αποφάσεως και στο γεγονός ότι η απόφαση ελήφθη, κατά συνέπεια, σε συνεργασία με τις Κυβερνήσεις των Ολλανδικών Αντιλλών και της Αρούμπα δυνάμει των συνταγματικών διαδικασιών που ισχύουν στο Βασίλειο.

Δηλώνει ότι, ως εκ τούτου και με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους εκ της Συνθήκης και της αποφάσεως, οι Κυβερνήσεις των Ολλανδικών Αντιλλών και της Αρούμπα θα ανταπριθούν στις υποχρεώσεις τους εκ της αποφάσεως αυτής.»

73. Από τη διατύπωση των διατάξεων προκύπτει σαφώς ότι η δήλωση δεν έχει ως αντικείμενο την παρέκκλιση από τους κανόνες της Συνθήκης ή της αποφάσεως ΥΧΕ.

74. Όπως είδαμε, η απόφαση ΥΧΕ δεν προβλέπει κανέναν κανόνα σχετικό με τους δικονομικούς κανόνες για τις ένδικες προσφυγές που ασκούν τα κράτη μέλη και οι ΥΧΕ κατά των πράξεων που θα μπορούσαν να θεσπιστούν δυνάμει της αποφάσεως ΥΧΕ.

75. Επίπλεον, η Συνθήκη δεν παρέχει στις ΥΧΕ κανένα ειδικό δικαίωμα σχετικό με τις ένδικες προσφυγές, αλλ' απλώς και μόνο στον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό τομέα [35].

76. Εξάλλου, από τη διατύπωση των διατάξεων της δηλώσεως αυτής προκύπτει ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν παρέσχε στις Ολλανδικές Αντίλλες και στην Αρούμπα ειδικά δικαιώματα — και κατά μείζονα λόγο κανένα δικαίωμα σχετικό με τις ένδικες προσφυγές —, αλλά θέλησε να υπενθυμίσει στις κυβερνήσεις των ΥΧΕ αυτών ότι έπρεπε να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την απόφαση.

77. Συνεπώς, οι διατάξεις της δηλώσεως δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως παρέχουσες στις Ολλανδικές Αντίλλες ειδικά δικαιώματα σχετικά με ένδικες προσφυγές.

78. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι έχουν εφαρμογή εν προκειμένω οι διατάξεις του κοινού δικαίου περί ενδίκων προσφυγών που θεσπίζει η Συνθήκη, ήτοι οι διατάξεις του άρθρου 173.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής των Ολλανδικών Αντιλλών με βάση το άρθρο 173, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης

35 — Βλ. άρθρα 131 έως 136 της Συνθήκης.

79. Η προσφεύγουσα ζητεί την κατ' αναλογίαν εφαρμογή της προαναφερθείσας αποφάσεως Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου. Εκτιμά ότι η προσφυγή της, καθόσον αυτή επιδιώκει τη διαφύλαξη των προνομίων που της αναγνώρισε η Συνθήκη, πρέπει να κριθεί παραδεκτή δυνάμει του άρθρου 173, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης.

80. Δεν συμμερίζομαι αυτήν την άποψη. Με την προαναφερθείσα απόφαση Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, το Δικαστήριο θέλησε να ρυθμίσει ένα δικονομικό πρόβλημα σχετικό με τις προϋποθέσεις του παραδεκτού των ενδίκων προσφυγών που ασκούν άλλα κοινοτικά όργανα εκτός από το Συμβούλιο και την Επιτροπή [36]. Η απόφαση αυτή επιδιώκει να καταστήσει σεβαστή τη θεσμική ισορροπία, αλλά δεν έχει ως αντικείμενο την αναγνώριση της ενεργητικής νομιμοποιήσεως των φυσικών και νομικών προσώπων που θεωρούν ότι θίγονται από πράξη γενικής ισχύος θεσπισμένη από κοινοτικό όργανο [37].

81. Το τρίτο εδάφιο του άρθρου 173 της Συνθήκης, που προστέθηκε στη Συνθήκη μετά την απόφαση αυτή, αναπαράγει τη φρασεολογία αυτής της νομολογίας.

82. Δεν αμφισβητείται ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες δεν είναι ένα από τα όργανα της Κοινότητας που συμμετέχει στην προετοιμασία κοινοτικών πράξεων που αποσκοπούν στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων. Δεν μπορούν, συνεπώς, να προβάλλουν την προαναφερθείσα απόφαση, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου.

83. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η προσφυγή των Ολλανδικών Αντιλλών δυνάμει του άρθρου 173, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης είναι απαράδεκτη.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής των Ολλανδικών Αντιλλών βάσει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης

84. Κατά το άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά.

85. Δεδομένου ότι ο επίδικος κανονισμός δεν είναι απόφαση που απευθύνεται στις Ολλανδικές Αντίλλες, κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, επιβάλλεται να ερευνηθεί αν αποτελεί πράξη γενικής ισχύος ή αν πρέπει να θεωρηθεί απόφαση ληφθείσα με τη μορφή κανονισμού.

86. Προκειμένου να καθορισθεί η γενική ή μη γενική ισχύς μιας πράξεως, πρέπει να ερευνάται η φύση της και ιδίως τα έννομα αποτελέσματα που σκοπεύει να παραγάγει ή που πράγματι παράγει [38].

36 – Σκέψεις 23 και 24.

37 – Ibidem, σκέψεις 25 έως 27.

38 – Βλ., ιδίως, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1982, 307/81, Alusuisse Italia κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1982, σ. 3463, σκέψη 8).

87. Με τον κανονισμό 1036/97, το Συμβούλιο θέσπισε κανονιστικά μέτρα εφαρμοστέα αδιακρίτως επί του συνόλου των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ με την Κοινότητα. Ο επίδικος κανονισμός έχει ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα να περιορίζει τις εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγομένου απ' όλες τις ΥΧΕ.

88. Ο κανονισμός αυτός έχει, συνεπώς, από τη φύση του γενική ισχύ και δεν αποτελεί απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 189 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 249 ΕΚ).

89. Δεν αποκλείεται, ωστόσο, μια πράξη, παρά τη γενική ισχύ της, να αφορά *άμεσα* και *ατομικά* ορισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα [39]. Επιβάλλεται να εξετασθεί αν οι Ολλανδικές Αντίλλες πληρούν τις δύο αυτές προϋποθέσεις.

90. Κατά πάγια νομολογία [40], το Δικαστήριο έχει πει ότι ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να υποστηρίξει ότι μια πράξη γενικής ισχύος ενός κοινοτικού οργάνου το αφορά *ατομικά* όταν η εν λόγω πράξη το θίγει λόγω *ορισμένων ειδικών χαρακτηριστικών* του ή μιας *πραγματικής καταστάσεως* που το χαρακτηρίζει σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο. Υπό την έννοια αυτή, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο θεωρείται ως «ενδιαφερόμενο πρόσωπο», δηλαδή αποδεικνύει ότι ανήκει σ' ένα στενό κύκλο προσώπων που πλήττονται ως προς τη νομική τους θέση λόγω μιας πραγματικής καταστάσεως που τα χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο και τα εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς αποδέκτη [41].

91. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι πληροί τις δύο προαναφερθείσες προϋποθέσεις.

92. Κατ' αυτήν, ο επίδικος κανονισμός αφορά όλες τις ΥΧΕ. Καταλήγει ότι οι ΥΧΕ αποτελούν ένα στενό κύκλο υποκειμένων δικαίου.

93. Υποστηρίζει περαιτέρω ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες είναι «ενδιαφερόμενα» νομικά πρόσωπα, κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, σε σχέση με τα μέτρα αυτά.

94. Οι Ολλανδικές Αντίλλες, *πρώτον*, παρουσιάζουν ειδικά χαρακτηριστικά σε σχέση με τις άλλες ΥΧΕ. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, συναφώς, ότι ο επίδικος κανο-

39 — Βλ., ιδίως, απόφαση της 18ης Μαΐου 1994, C-309/89, Cordoniu κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1994, σ. I-1853, σκέψη 19).

40 — Βλ. αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής (Συλλογή Τόμος 1954-1964, σ. 937)· της 17ης Ιανουαρίου 1985, 11/82, Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 207, σκέψη 11), και προαναφερθείσα απόφαση Cordoniu κατά Συμβουλίου, σκέψη 20.

41 — Βλ., ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 17 και 28, και απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 1999, C-390/95 P, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-769, σκέψη 28).

νισμός περιορίζει αισθητά ένα σημαντικό τομέα της οικονομίας της.

95. Από τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας προκύπτει ότι ο τομέας της βιομηχανίας ρυζιού, το 1996, κάλυπτε μόνο το 0,9 % του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος των Ολλανδικών Αντιλλών. Μου φαίνεται τουλάχιστον αμφίβολο, δεδομένου του αριθμού που προβάλλεται, ότι ο τομέας αυτός μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα σημαντικός για την οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών. Η εκτίμησή μου θα ήταν διαφορετική αν ο οικονομικός τομέας, τον οποίο αφορά ο επίδικος κανονισμός, κάλυπτε πολύ σημαντικότερο μέρος του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος της εν λόγω ΥΧΕ. Επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι ο επίδικος κανονισμός τη θίγει λόγω χαρακτηριστικών που τη διαφοροποιούν από άλλες ΥΧΕ, τις οποίες αφορά επίσης ο εν λόγω κανονισμός.

96. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, *δεύτερον*, ότι οι Ολλανδικές Αντίλλες βρίσκονται σε μία πραγματική κατάσταση που τις χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο και τις εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς αποδέκτη κατά την έννοια της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην προαναφερθείσα υπόθεση Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής. Συναφώς, ισχυρίζεται ότι εξάγει κατ' εξοχήν την σημαντικότερη ποσότητα ρυζιού ΥΧΕ προς την Κοινότητα και ότι, κατά την έκδοση του κανονισμού, το Συμβούλιο γνώριζε την ιδιαίτερη αυτή κατάσταση, αλλά δεν την έλαβε υπόψη του προκειμένου να εκτιμήσει τις επιπτώσεις των επικειμένων μέτρων διασφαλίσεως στην οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών.

97. Είναι αλήθεια το γεγονός ότι τα κοινοτικά όργανα, προκειμένου να λάβουν μια απόφαση, οφείλουν, δυνάμει ειδικών διατάξεων, να λαμβάνουν υπόψη τους τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η απόφασή τους στην οικονομία ενός κράτους μέλους ή για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορεί να εξατομικεύει αυτά τα διαφορετικά πρόσωπα. [42]. Εντούτοις, το Δικαστήριο έκρινε επανειλημμένως ότι αυτό δεν μπορεί να συμβαίνει παρά μόνον υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος ή οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις αποδεικνύουν επί πλέον ότι βρίσκονται σε μια πραγματική κατάσταση που τους διακρίνει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο [43]. Συναφώς το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ περιέχει υποχρέωση τέτοιας φύσεως [44].

98. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι η υποχρέωση αυτή που βαρύνει ένα κοινοτικό όργανο δεν αποτελεί παρά *ένδειξη* επιτρέπουσα στα νομικά πρόσωπα να αποδείξουν το ειδικό, ατομικό και προσωπικό συμφέρον να προσφύγουν βάσει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης κατά πράξεως γενικής ισχύος. Αν τα πρόσωπα αυτά, πράττοντας τούτο, προσκομίσουν την απόδειξη αυτή, θα πρέπει να θεωρηθούν ότι ανήκουν σε κλειστό κύκλο «ενδιαφερομένων» προσώπων, κατά την έννοια της προαναφερθείσας αποφάσεως Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής.

99. Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα επικαλέστηκε την προαναφερθείσα απόφαση

42 — Προαναφερθείσα απόφαση Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 28.

43 — Βλ., ιδίως, προαναφερθείσες αποφάσεις Plaumann κατά Επιτροπής και Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 28.

44 — Προαναφερθείσα απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 25 έως 30.

Nederlandse Antillen κατά Επιτροπής, η οποία, υπό παρεμφερείς συνθήκες, έκρινε την προσφυγή της παραδεκτή βάσει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης.

100. Εντούτοις, θεωρώ ότι δεν μπορώ να συμφωνήσω με την προσφεύγουσα στο θέμα αυτό, λόγω εσφαλμένης εφαρμογής από το Πρωτοδικείο της προαναφερθείσας αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση Πειραϊκή-Πατραϊκή.

101. Με την απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, T-480/93 και T-483/93, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, τη λεγόμενη ARM-1 [45], το Πρωτοδικείο εφάρμοσε ακριβώς την προαναφερθείσα απόφαση Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής. Έκρινε πρώτον ότι η απόφαση ΥΧΕ περιέχει υποχρέωση βαρύνουσα τα κοινοτικά όργανα να λαμβάνουν υπόψη το αποτέλεσμα των προτεινόμενων αποφάσεων επί της νομικής καταστάσεως των προσδιορισμένων προσώπων ή των προσώπων που μπορούν να προσδιοριστούν [46]. Υπογράμμισε, δεύτερον, ότι τα πρόσωπα που ασκούν το δικαίωμα αυτό πρέπει να αποδείξουν ότι βρίσκονται σε μια πραγματική κατάσταση, η οποία τα χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο [47]. Επισήμανε, τρίτον, ότι η ύπαρξη συμβάσεων που είχαν συναφθεί πριν από τη θέσπιση των επίδικων μέτρων διασφαλίσεως και των οποίων η εκτέλεση είχε παρεμποδιστεί, εν όλω ή εν μέρει, από τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων αποτελεί «ένδειξη που παρέχει τη δυνατότητα να οριοθετηθεί ο περιορισμένος κύκλος των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, αλλά ότι και άλλες ενδείξεις μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη προς τούτο» [48]. Διαπίστωσε, τέταρτον, ότι, στην υπόθεση της οποίας είχε επιληφθεί, οι προσφεύγουσες είχαν αποδείξει ότι βρίσκονταν «[σε μια] πραγματική [κατάσταση, η οποία καθιστά δυνατό] να θεωρηθεί ότι οι προσφεύγουσες [...] είναι ενδιαφερόμενα [πρόσωπα]» [49]. Κατέληξε, τέλος, ότι «η ένσταση απαραδέκτου που πρόβαλε η Επιτροπή [έπρεπε] να απορριφθεί» [50].

102. Το Πρωτοδικείο θεώρησε, συνεπώς, ότι η υποχρέωση των κοινοτικών οργάνων να λαμβάνουν υπόψη τους τις επιπτώσεις των μέτρων διασφαλίσεως που πρόκειται να θεσπισθούν στην οικονομία των ΥΧΕ ή για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δεν αποτελεί παρά ένδειξη, η οποία τους επιτρέπει να αποδείξουν το ειδικό, ατομικό και προσωπικό συμφέρον να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως κατά πράξεως γενικής ισχύος που έχει εκδώσει ένα κοινοτικό όργανο.

103. Με την προαναφερθείσα απόφαση Nederlandse Antillen κατά Επιτροπής, αντιθέτως, το Πρωτοδικείο δεν προβαίνει ούτε σ' αυτήν την ανάλυση ούτε σ' αυτήν την εξέταση. Με την απόφαση αυτή, το Πρωτοδικείο μετέτρεψε την *υποχρέωση* που βαρύνει τα κοινοτικά όργανα να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις των μέτρων διασφαλίσεως, που πρόκειται να θεσπιστούν, στην οικονομία μιας ΥΧΕ σε *επαρκή προϋπόθεση* που επιτρέπει στα πρόσωπα, τα απολαύοντα αντιστοίχου δικαιώματος, να θεωρούνται

45 — Συλλογή 1995, σ. II-2305.
46 — Σκέψη 72.
47 — Ibidem, σκέψη 73.
48 — Ibidem, σκέψη 74.
49 — Ibidem, σκέψη 76.
50 — Ibidem, σκέψη 80.

«ενδιαφερόμενα πρόσωπα» κατά την έννοια της προαναφερθείσας αποφάσεως του Δικαστηρίου Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής [51]. Έτσι, αντέστρεψε τη συλλογιστική που ακολούθησε το Δικαστήριο στην προαναφερθείσα απόφαση Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής.

104. Συναφώς, η σκέψη 57 της προαναφερθείσας αποφάσεως Nederlandse Antillen κατά Επιτροπής είναι ιδιαιτέρως εύγλωττη. Το Πρωτοδικείο διευκρινίζει συγκεκριμένα ότι:

«Ασφαλώς, όπως τονίζει η Επιτροπή, για να γίνει δεκτό ότι μια κοινοτική πράξη αφορά ατομικά έναν φορέα τοπικής αυτοδιοικήσεως κράτους μέλους δεν αρκεί να αποδειχθεί ότι η εφαρμογή ή η εκτέλεση της πράξεως είναι ικανή να επηρεάσει τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες στο έδαφός του [...]. Ωστόσο, στην υπό κρίση περίπτωση, οι προσβαλλόμενοι κανονισμοί *αφορούν ατομικά* την προσφεύγουσα στο μέτρο που η Επιτροπή, όταν σχεδίαζε να τους εκδώσει, ήταν υποχρεωμένη να λάβει ειδικά υπόψη της την κατάσταση της προσφεύγουσας, δυνάμει του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ» [52].

105. Επομένως, το Πρωτοδικείο στήριξε το παραδεκτό της προσφυγής των Ολλανδικών Αντιλλών μόνο στην υποχρέωση που βαρύνει τα κοινοτικά όργανα να λαμβάνουν υπόψη τους τις επιπτώσεις των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν στην οικονομία της οικείας ΥΧΕ, ενώ, με τις προαναφερθείσες αποφάσεις Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, Plaumann κατά Επιτροπής και ARM-1, η υποχρέωση αυτή δεν αποτελούσε παρά μόνον ένδειξη που πρέπει να επιβεβαιωθεί με την απόδειξη ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα θίγονται από την εν λόγω πράξη λόγω *ορισμένων ειδικών χαρακτηριστικών* τους ή μιας *πραγματικής καταστάσεως* που τα χαρακτηρίζει σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

106. Από την ανάλυση που προηγήθηκε [53] προκύπτει ότι, προκειμένου να συμμορφωθούν με τις προϋποθέσεις που θέτει η νομολογία του Δικαστηρίου, οι Ολλανδικές Αντίλλες υποχρεούνται να αποδείξουν, εκτός από την υποχρέωση του Συμβουλίου, ότι βρίσκονται σε πραγματική κατάσταση που τις χαρακτηρίζει και τις εξατομικεύει σε σχέση με οποιοδήποτε άλλη ΥΧΕ.

107. Συναφώς, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι εξήγαγε κατ' εξοχήν τη μεγαλύτερη ποσότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ προς την Κοινότητα και ότι, κατά την έκδοση του κανονισμού, το Συμβούλιο γνώριζε την ιδιαίτερη αυτή κατάσταση, αλλά δεν την έλαβε υπόψη του προκειμένου να εκτιμήσει τις επιπτώσεις των ληπτέων μέτρων διασφαλίσεως στην οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών.

108. Θεωρώ ότι η πραγματική κατάσταση που προβάλλει η προσφεύγουσα δεν μπορεί να την ξεχωρίσει από τις άλλες ΥΧΕ. Η προσφεύγουσα αρκείται να αναφέρει τις σοβαρές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις

51 — Σκέψεις 55 έως 57.

52 — Η υπογράμμιση δική μου.

53 — Βλ. σημεία 97 έως 101 των παρουσών προτάσεων.

που πιθανόν να έχει η εφαρμογή του προσβαλλομένου κανονισμού στο έδαφός της.

109. Κατά πάγια νομολογία [54], όμως, «για να γίνει δεκτό ότι μια κοινοτική πράξη αφορά ατομικά έναν φορέα τοπικής αυτοδιοικήσεως κράτους μέλους, δεν αρκεί να αποδειχθεί ότι η εφαρμογή ή η εκτέλεση της πράξεως είναι ικανή να επηρεάσει τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες στο έδαφός του» [55].

110. Επιπλέον, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, εν προκειμένω, η οικεία οικονομική δραστηριότητα που θίγεται από τον εν λόγω κανονισμό, δηλαδή η μεταποίηση στο έδαφος των Ολλανδικών Αντιλλών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, αποτελεί εμπορική δραστηριότητα, η οποία μπορεί να ασκηθεί, ανά πάσα στιγμή, από οποιοδήποτε υποκείμενο δικαίου και η οποία, συνεπώς, δεν μπορεί να χαρακτηρίσει τις Ολλανδικές Αντίλλες σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ΥΧΕ [56].

111. Επιπλέον, δεδομένου ότι, εντός των ΥΧΕ, η προστιθέμενη αξία στα εμπορεύματα προελεύσεως τρίτων χωρών είναι μικρή, ο οικονομικός τομέας που θίγεται από τον επίδικο κανονισμό λίγο συμβάλλει στην ανάπτυξη των ΥΧΕ. Εξάλου, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι ο τομέας της βιομηχανίας ρυζιού κάλυπτε, το 1996, μόνο το 0,9 % του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος των Ολλανδικών Αντιλλών. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι ο επίδικος κανονισμός έχει σοβαρές συνέπειες για σημαντικό τομέα της οικονομίας της είναι αβάσιμος.

112. Δεδομένων των διαφορετικών αυτών στοιχείων, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι ο επίδικος κανονισμός τη θίγει λόγω ορισμένων ειδικών χαρακτηριστικών της ή μιας πραγματικής καταστάσεως που τη χαρακτηρίζει σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ΥΧΕ.

113. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι ο επίδικος κανονισμός τη θίγει ατομικά, είναι περιττό να εξετασθεί αν τη θίγει άμεσα.

114. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «ενδιαφερόμενο πρόσωπο» κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου. Σας προτείνω, συνεπώς, να κρίνετε την προσφυγή της απαράδεκτη.

115. Η κατ' ουσίαν εξέταση της προσφυγής είναι, συνεπώς, άνευ αντικειμένου.

54 — Βλ., ιδίως, διατάξεις της 16ης Ιουνίου 1998, T-238/97, Comunidad Autónoma de Cantabria κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. II-2271, σκέψεις 49 και 50), και της 23ης Οκτωβρίου 1998, T-609/97, Regione Puglia κατά Επιτροπής και Ισπανίας (Συλλογή 1998, σ. II-4051, σκέψεις 21 και 22).

55 — Προαναφερθείσα απόφαση Nederlandse Antillen κατά Επιτροπής, σκέψη 57.

56 — Βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση Plaumann κατά Επιτροπής.

IV — Λόγοι ακυρώσεως και ισχυρισμοί της Ολλανδικής Κυβερνήσεως στην υπόθεση C-301/97

116. Η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει επτά λόγους ακυρώσεως προς υποστήριξη της προσφυγής της, οι οποίοι αντλούνται από:

— την παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου·

— την παράβαση των κανόνων της ΓΣΔΕ·

— την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ·

— την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ·

— την κατάχρηση εξουσίας·

— την παραγνώριση της διαδικασίας αναθεωρήσεως των μέτρων διασφαλίσεως του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ και τέλος

— την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 253 ΕΚ).

V — Συζήτηση

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου

Επιχειρήματα

117. Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο, παραλείποντας να καθορίσει τη νομική θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων και των ΥΧΕ μετά την εξάντληση της δασμολογικής ποσοστώσεως του άρθρου 1 του επίδικου κανονισμού, παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου. Ο καθορισμός αυτός ήταν αναγκαίος καθόσον ήταν πιθανές εν προκειμένω δύο εκ διαμέτρου αντίθετες νομικές καταστάσεις. Στην πρώτη περίπτωση, μετά την εξάντληση της ποσοστώσεως, οι ΥΧΕ θα έχαναν το δικαίωμα να εξάγουν ρύζι προς την Κοινότητα· στη δεύτερη περίπτωση, η εισαγωγή ρυζιού θα ήταν δυνατή, αλλά μόνο μετά την καταβολή των σχετικών με την εργασία αυτή δασμών. Η αβεβαιότητα αυτή είναι ασυμβίβαστη με την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

118. Το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η Ισπανική και η Ιταλική Κυβέρνηση αντικρούουν τους ισχυρισμούς αυτούς.

Εκτίμηση

119. Η αρχή της ασφάλειας δικαίου αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου [57], η οποία επιβάλλει να είναι σαφής και ακριβής η ρύθμιση που επιβάλλει βάρη στους αποδέκτες της ώστε αυτοί να δύνανται να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους [58].

120. Εν προκειμένω, καθόσον αφορά τη νομική κατάσταση των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών μετά την εξάντληση της δασμολογικής ποσοστώσεως, δηλαδή των εξαγωγέων ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, η έννοια του επίδικου κανονισμού και οι συνέπειες της εφαρμογής του καθίστανται σαφείς έστω κι αν οι συνέπειες δεν προσδιορίζονται ρητώς.

121. Συγκεκριμένα, το άρθρο 1 του επίδικου κανονισμού μειώνει την ποσότητα του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ υπαγομένου στον κωδικό ΣΟ 1006 [59], η οποία μπορεί να εισαχθεί άνευ δασμών, αλλά δεν έχει ως αντικείμενο την απαγόρευση των εισαγωγών προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ. Η επιβολή δασμολογικής ποσοστώσεως συνεπάγεται εξ αντιδιαστολής ότι κάθε ποσότητα προϊόντος καθ' υπέρβαση της ποσοστώσεως πλήττεται από τους συνήθεις δασμούς.

122. Η ερμηνεία της διατάξεως επιβεβαιώνεται από τον σκοπό του επίδικου κανονισμού όπως αυτός ορίζεται στο προοίμιο. Ο κανονισμός αποσκοπεί στην εξάλειψη των διαταραχών στην αγορά του κοινοτικού ρυζιού, που προκλήθηκαν από τη μαζική εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ. Προς τούτο, ο κοινοτικός νομοθέτης θέσπισε μέτρα διασφαλίσεως σύμφωνα με την απόφαση ΥΧΕ. Τα μέτρα συνίστανται σε μείωση των άνευ δασμών εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, αλλά όχι σε απαγόρευση των εισαγωγών. Άλλωστε, μέτρο που θα απαγόρευε κάθε εισαγωγή προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ στην Κοινότητα θα ήταν αντίθετο προς τις διατάξεις του άρθρου 131 της Συνθήκης. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η σύνδεση σκοπεύει στη δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ των ΥΧΕ και της Κοινότητας. Η απαγόρευση, όμως, των εισαγωγών προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ αντιβαίνει στο άρθρο 131 της Συνθήκης και στο άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, το οποίο ορίζει ότι με το επιλεγμένο μέτρο διασφαλίσεως πρέπει να τηρείται αρχή της αναλογικότητας.

57 — Βλ., συναφώς, απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1983, 205/82 έως 215/82, Deutsche Milchkontor κ.λπ. (Συλλογή 1983, σ. 2633).

58 — Βλ., ιδίως, αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 1981, 169/80, Gondrand Frères και Garancini (Συλλογή 1981, σ. 1931)· της 22ας Φεβρουαρίου 1989, 92/87 και 93/87, Επιτροπής κατά Γαλλίας και Ηνωμένου Βασιλείου (Συλλογή 1989, σ. 402, σκέψη 22), και της 13ης Φεβρουαρίου 1996, C-143/93, Van Es Douane Agenten (Συλλογή 1996, σ. I-431, σκέψη 27).

59 — Δηλαδή το ημιλευκασμένο ρύζι καταγωγής ΥΧΕ, το οποίο ωφελείται από τον κανόνα της σωρεύσεως των καταγωγών.

123. Με την προαναφερθείσα απόφαση Emesa Sugar [60], το Δικαστήριο επιβεβαίωσε την ερμηνεία αυτή και έκρινε ότι η θέσπιση ενός μέτρου διασφαλίσεως, όπως η δασμολογική ποσόστωση, σημαίνει ότι «τα οικεία προϊόντα δεν μπορούν να εισαχθούν καθ' υπέρβαση της ποσοστώσεως παρά μόνον κατόπιν καταβολής των δασμών».

124. Συνεπώς, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο, παραλείποντας να προσδιορίσει ρητώς την νομική θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων και των ΥΧΕ μετά την εξάντληση της δασμολογικής ποσοστώσεως του άρθρου 1 του επίδικου κανονισμού, δεν παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου. Το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι, ως εκ τούτου, αβάσιμο.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 5, της συμφωνίας για τα μέτρα διασφαλίσεως

Επιχειρήματα

125. Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο, εκδίδοντας τον κανονισμό 1036/97 εντός περιόδου δύο ετών από τη λήξη της ισχύος του κανονισμού 304/97, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 5, της συμφωνίας για τα μέτρα διασφαλίσεως.

126. Το άρθρο 7, παράγραφος 5, της συμφωνίας για τα μέτρα διασφαλίσεως, το οποίο θεσπίζει μια σαφή, ακριβή και απαλλαγμένη αιρέσεων υποχρέωση, έχει άμεσο αποτέλεσμα.

127. Εξάλλου, είναι εφαρμοστέο στις σχέσεις μεταξύ Κοινότητας και ΥΧΕ, δεδομένου ότι οι ΥΧΕ θεωρούνται τρίτες χώρες ως προς τη Συμφωνία για την ίδρυση του ΠΟΕ [61].

Εκτίμηση

128. Το ζήτημα αν οι συμφωνίες που συνάφθηκαν στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ 1994 αποτελούν κανόνες σε σχέση με τους οποίους το Δικαστήριο μπορεί να ελέγξει τη νομιμότητα των κοινοτικών πράξεων έλυσε η απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1999, C-149/96, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου [62].

129. Στην υπόθεση αυτή, η Πορτογαλική Δημοκρατία ζητούσε την ακύρωση της απο-

60 – Σκέψη 45.

61 – Βλ., σχετικώς, τη γνωμοδότηση 1/94, της 15ης Νοεμβρίου 1994 (Συλλογή 1994, σ. I-5267).

62 – Συλλογή 1999, σ. I-8395.

φάσεως 96/386/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1996, σχετικά με τη σύναψη μνημονίων συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν και μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Ινδίας για διακανονισμούς στον τομέα της πρόσβασης στην αγορά κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων [63], καθόσον αυτή παραβίαζε ορισμένους κανόνες και ορισμένες θεμελιώδεις αρχές του ΠΟΕ, ιδίως αυτών της ΓΣΔΕ.

130. Το Δικαστήριο δεν στηρίχθηκε στην ύπαρξη ή όχι άμεσου αποτελέσματος των διατάξεων των συμφωνιών, αλλά στην ανάλυση της ειδικής καταστάσεως που δημιουργήθηκε στη διεθνή τάξη από την εφαρμογή των συμφωνιών αυτών.

131. Το Δικαστήριο σημείωσε ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει την ευχέρεια να προσδιορίζει τα κατάλληλα νομικά μέσα για την πλήρη εκπλήρωση των υποχρεώσεών του, εφόσον η συμφωνία, ερμηνευομένη υπό το φως του αντικειμένου και του στόχου της, δεν προσδιορίζει η ίδια τα μέσα αυτά.

132. Όσον αφορά τα μέσα στην κοινοτική έννομη τάξη, το Δικαστήριο θεώρησε ως μόνη λυσιτελή σκέψη *την αμοιβαιότητα στην εφαρμογή της συμφωνίας*. Το Δικαστήριο τόνισε ότι τα δικαστικά όργανα των σημαντικότερων εταίρων της Κοινότητας δεν ελέγχουν τη νομιμότητα των κανόνων της εσωτερικής εννόμου τάξεως σε σχέση με τις συμφωνίες ΠΟΕ και, συνεπώς, η προϋπόθεση της αμοιβαιότητας δεν πληρούται.

133. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο κατέληξε ότι: «λόγω της φύσεως και της οικονομίας τους, οι συμφωνίες ΠΟΕ δεν περιλαμβάνονται, καταρχήν, στους κανόνες βάσει των οποίων το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων των κοινοτικών οργάνων» [64].

134. Εξάλλου, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι «[μ]όνο στην περίπτωση που πρόθεση της Κοινότητας ήταν να εκπληρώσει μια ειδική υποχρέωση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του ΠΟΕ ή στην περίπτωση που η κοινοτική πράξη ρητώς παραπέμπει σε συγκεκριμένες διατάξεις των συμφωνιών ΠΟΕ, εναπόκειται στο Δικαστήριο να ελέγχει τη νομιμότητα της σχετικής κοινοτικής πράξεως με βάση τους κανόνες του ΠΟΕ» [65].

135. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι ο επίδικος κανονισμός έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ και ότι δεν αποσκοπεί στην εξασφάλιση της εκτελέσεως στην κοινοτική εννομη τάξη μιας ειδικής υποχρεώσεως που έχει αναληφθεί στο πλαίσιο του ΠΟΕ, ούτε παραπέμπει ρητώς σε συγκεκριμένες διατάξεις των συμφωνιών του ΠΟΕ.

63 — ΕΕ L 153, σ. 47.

64 — Προαναφερθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 47.

65 — Ibidem, σκέψη 49.

136. Συνεπώς, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σας προτείνω να κρίνετε ότι ο ισχυρισμός του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, ότι ο επίδικος κανονισμός εκδόθηκε κατά παράβαση ορισμένων κανόνων και ορισμένων θεμελιωδών αρχών του ΠΟΕ και, ιδίως, του άρθρου 7, παράγραφος 5, της συμφωνίας για τα μέτρα διασφαλίσεως, είναι αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ

Ο λόγος ακυρώσεως διαιρείται σε δύο σκέλη.

Πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

137. Με το πρώτο σκέλος αυτού του λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι από το άρθρο 132 της Συνθήκης προκύπτει ότι τα πλεονεκτήματα που χορηγήθηκαν στις ΥΧΕ στο πλαίσιο της σταδιακής πραγματοποιήσεως της συνδέσεως δεν μπορούν να τεθούν σε κίνδυνο για λόγους αναγομένους στην ποσότητα ή το ύψος των τιμών των προϊόντων που εισάγονται από τις ΥΧΕ.

138. Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η απόφαση ΥΧΕ αποσκοπεί, κατά το άρθρο 131 της Συνθήκης, στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των ΥΧΕ και στη δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 133 της Συνθήκης, η ολική εξάλειψη των δασμών υπέρ των εμπορευμάτων προελεύσεως ΥΧΕ κατά την είσοδό τους στα κράτη μέλη αποτελεί ένα από τα μέσα που επιτρέπουν την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων.

139. Κατά την προσφεύγουσα, η επίτευξη των στόχων αυτών προϋποθέτει ότι η ποσότητα ή οι τιμές των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως. Αν γινόταν δεκτό ότι οι λόγοι αυτοί μπορούν να δικαιολογήσουν τη θέσπιση τέτοιων μέτρων, θα διακυβευόταν οριστικά η επίτευξη των στόχων του καθεστώτος ΥΧΕ, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται, σύμφωνα με το άρθρο 3, σημείο ρ', της Συνθήκης, η αύξηση των εμπορικών συναλλαγών. Τα μέτρα διασφαλίσεως θα είχαν, συνεπώς, ως αποτέλεσμα την εκμηδένιση της φυσικής αναπτύξεως των εμπορικών συναλλαγών, η οποία αποτελεί τον σκοπό της Συνθήκης.

140. Η προσφεύγουσα δέχεται ότι η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει μέτρα διασφαλίσεως, αλλά μόνον όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 134 της Συνθήκης. Ισχυρίζεται ότι, διαφορετικά, θα διακυβευόταν η αρχή της απελευθερώσεως των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας και των ΥΧΕ.

141. Το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η Ισπανική και η Ιταλική Κυβέρνηση αντικρούουν τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως.

Εκτίμηση

142. Επ' ευκαιρία της εξετάσεως της προσφυγής της Ολλανδικής Κυβερνήσεως στην υπόθεση C-110/97, σας πρότεινα να απορρίψετε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως ως αβάσιμο [66]. Δεδομένου ότι τα επιχειρήματα που πρόβαλε η Ολλανδική Κυβέρνηση προς στήριξη του τρίτου αυτού λόγου ακυρώσεως ταυτίζονται απολύτως με αυτά που προβάλλει στην υπόθεση C-110/97, σας παραπέμπω στην επιχειρηματολογία που διατύπωσα εκεί [67].

143. Σας προτείνω, σύμφωνα με την επιχειρηματολογία στην υπόθεση C-110/97, να κρίνετε ότι, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση, το άρθρο 132 της Συνθήκης δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα πλεονεκτήματα που χορηγήθηκαν στις ΥΧΕ στο πλαίσιο της σταδιακής πραγματοποιήσεως της συνδέσεως δεν μπορούν να τεθούν σε κίνδυνο για λόγους αναγομένους στην ποσότητα ή το ύψος των τιμών των προϊόντων που εισάγονται από τις ΥΧΕ. Το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως είναι, ως εκ τούτου, αβάσιμο.

66 — Βλ. σημεία 64 έως 69 των παρουσών προτάσεων στην ίδια υπόθεση.
67 — Ibidem.

Δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

144. Με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε ότι η ποσότητα ή το ύψος των τιμών του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ διατάραξαν ή ενδέχεται να διαταράξουν σημαντικά την κοινοτική αγορά.

145. Η θέση του Συμβουλίου κατά την οποία *οι εισαχθείσες ποσότητες* ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ αποτελούν πάντα παράγοντα πιθανής διαταράξεως της κοινοτικής αγοράς του ρυζιού δεν ευσταθεί.

146. Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται επ' αυτού ότι η κοινοτική παραγωγή ρυζιού indica δεν επαρκεί για να ικανοποιήσει τις ανάγκες της Κοινότητας. Επισημαίνει ότι το διαρθρωτικό αυτό έλλειμμα σε ρύζι indica δεν μπορεί να καλυφθεί παρά μόνο με εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ. Προσθέτει ότι η προσχώρηση του Βασιλείου της Σουηδίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιδεινώνει μια ήδη ευαίσθητη κατάσταση.

147. Η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί την ύπαρξη *αιτιώδους συνδέσμου* μεταξύ των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και επικείμενης διαταραχής της κοινοτικής αγοράς. Ισχυρίζεται ότι η διαπιστωμένη διαταραχή στην κοινοτική αγορά οφείλεται στις μαζικές εισαγωγές ρυζιού καταγωγής τρίτων χωρών, ιδίως από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την Αίγυπτο, οι οποίες κατέστησαν δυνατές με τον κανονισμό (ΕΚ) 1522/96 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1996, για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχειρίσεως ορισμένων δασμολογικών ποσοστώσεων εισαγωγής ρυζιού και θραυσμάτων ρυζιού [68].

148. Τέλος, όσον αφορά τη φερόμενη χαμηλότερη *τιμή* του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ σε σχέση με το κοινοτικό ρύζι, η Ολλανδική Κυβέρνηση, στηριζόμενη σε στοιχεία που προσκόμισε στην υπόθεση C-110/97, ισχυρίζεται ότι η τιμή του ρυζιού ΥΧΕ είναι σαφώς υψηλότερη απ' αυτήν του κοινοτικού ρυζιού.

Εκτίμηση

149. Επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, η Ολλανδική Κυβέρνηση επαναλαμβάνει τους ισχυρισμούς που προέβαλε στην υπόθεση C-110/97. Εξάλλου, για να αιτιολογήσει την επιχειρηματολογία της, χρησιμοποιεί τα ίδια πραγματικά στοιχεία με αυτά που προσκόμισε στην προαναφερθείσα υπόθεση [69].

150. Στην υπόθεση C-110/97 εξέθεσα εκτενώς τους λόγους για τους οποίους πιστεύω ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως [70].

151. Συνεπώς, σας προτείνω να κρίνετε ότι δεν αποδείχτηκε ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ. Το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει, ως εκ τούτου, να κριθεί αβάσιμο.

Επί του τέταρτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ

Ο λόγος ακυρώσεως διαιρείται σε πέντε σκέλη, τα οποία θα εξετάσω διαδοχικά.

68 — ΕΕ L 190, σ. 1. Ο κανονισμός αυτός θεσπίστηκε κατόπιν των συμφωνιών στα πλαίσια της ΓΣΔΕ.

69 — Βλ., σχετικώς, τα στοιχεία που παρέσχε η Ολλανδική Κυβέρνηση με το σημείο 79 του δικογράφου της.

70 — Βλ. σημεία 83 έως 103 των παρουσών προτάσεων στην ίδια υπόθεση.

Πρώτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

152. Με το πρώτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο δεν τήρησε τη σειρά προτιμήσεως ΕΚ/ΥΧΕ/ΑΚΕ/τρίτες χώρες που προβλέπει η Συνθήκη, διότι ο επίδικος κανονισμός έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ ακριβότερο από το ρύζι προελεύσεως τρίτων χωρών ή χωρών ΑΚΕ.

153. Συναφώς, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η Κοινότητα, κατά την περίοδο από 1ης Μαΐου έως και 30 Νοεμβρίου 1997, περιόρισε σε 69 610 τόνους την άνευ δασμών εισαγωγή ισοδυνάμου αποφλοιωμένου ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ ενώ, παράλληλα, κατά την ίδια περίοδο, η εφαρμογή του κανονισμού 1522/96 επέτρεψε σημαντικότερες εισαγωγές ρυζιού καταγωγής τρίτων χωρών.

154. Το Συμβούλιο, με τον τρόπο αυτόν, έθεσε τις ΥΧΕ σε μειονεκτική οικονομική θέση ως προς τις τρίτες χώρες. Η Ολλανδική Κυβέρνηση καταλήγει, έτσι, ότι δεν τηρήθηκε η σειρά προτιμήσεως ΕΚ/ΥΧΕ/ΑΚΕ/τρίτες χώρες που προβλέπει το ειδικό καθεστώς συνδέσεως του τέταρτου μέρους της Συνθήκης [71].

71 — Που υπενθυμίζεται με την απόφαση ARM-1, σκέψη 142.

Εκτίμηση

155. Κατά το μέτρο που η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει τα ίδια πραγματικά [72] και νομικά επιχειρήματα με αυτά της υποθέσεως C-110/97, σας παραπέμπω στα προηγούμενα επιχειρήματά μου [73].

156. Σύμφωνα με τα επιχειρήματα που παρέθεσα στην υπόθεση C-110/97, καταλήγω ότι η εφαρμογή του κανονισμού 1036/97 δεν έθεσε τις χώρες ΑΚΕ και τις τρίτες χώρες σε προδήλως πλεονεκτικότερη θέση από τις χώρες ΥΧΕ.

Δεύτερο σκέλος του τετάαρτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

157. Με το δεύτερο σκέλος του τετάαρτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο παρέλειψε να εξετάσει αν τα θεσπισθέντα μέτρα διασφαλίσεως μπορούσαν να έχουν αρνητικές συνέπειες στην οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών και της Αρούμπα.

72 — Βλ. σημεία 83 και 84 του δικογράφου της.

73 — Βλ. σημεία 112 έως 115 των παρουσών προτάσεων στην υπόθεση αυτή.

158. Συναφώς, η Ολλανδικής Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι γνωρίζει επισήμως ότι, πριν ακόμα από τη συνεδρίαση της αρμόδιας επιτροπής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ [74], που έλαβε χώρα στις 11 Απριλίου 1997, η Επιτροπή είχε ήδη αποφασίσει τη θέσπιση νέων μέτρων διασφαλίσεως μετα τη λήξη της ισχύος αυτών που προέβλεπε ο κανονισμός 304/97.

Εκτίμηση

159. Η Ολλανδική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι η απόδειξη για όσα προβάλλει μπορεί να βρεθεί στην έκθεση της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου της 27ης Μαΐου 1997 [75].

160. Όπως στην υπόθεση C-110/97 [76], η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν στηρίζει τους ισχυρισμούς τους με κανένα αποδεικτικό στοιχείο [77].

161. Το δεύτερο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως είναι, συνεπώς, αβάσιμο.

Τρίτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

162. Με το τρίτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας επιλέγοντας, ως μέτρο διασφαλίσεως, τη δασμολογική ποσόστωση αντί της κατώτατης τιμής.

163. Συναφώς, ισχυρίζεται ότι η επιλογή της κατώτατης τιμής θα ήταν προσφορότερη για την επίτευξη του στόχου που έθεσε το Συμβούλιο, δηλαδή να αποφευχθεί η υπερπαραγωγή ρυζιού καταγωγής Ολλανδικών Αντιλλών [78] και να καλυφθεί το έλλειμμα στην παραγωγή ρυζιού indica εντός της κοινοτικής αγοράς. Εξάλλου, η Ολλανδική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι η επιβολή κατώτατης τιμής θα καθιστούσε δυνατό στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να μη σταματήσουν τελείως τις εξαγωγές ρυζιού προς την Κοινότητα.

74 — Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, η επιτροπή αυτή απαρτίζεται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από αντιπρόσωπο της Επιτροπής. Ο ρόλος της είναι συμβουλευτικός. Η Επιτροπή μπορεί, συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου, να ζητήσει τη γνώμη της πριν θεσπίσει τα μέτρα διασφαλίσεως. Η γνώμη της δεν δεσμεύει την Επιτροπή.

75 — Αριθμός εγγράφου 8498/97 (Όριο, ΥΧΕ, τέλος 173). Βλ. σημεία 89 και 114 του δικογράφου της Ολλανδικής Κυβερνήσεως.

76 — Βλ. σημεία 120 έως 122 των παρουσών προτάσεων στην υπόθεση αυτή.

77 — Έτσι, η έκθεση της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 1997, δεν συμπεριλαμβάνεται στα έγγραφα που υποβλήθηκαν στην εκτίμηση του Δικαστηρίου.

78 — Αποκαλούμενο επίσης «ρύζι Αντιλλών».

Εκτίμηση

164. Επ'ευκαιρία της αποφάσεως C-110/97, ανέπτυξα τους λόγους για τους οποίους θεωρώ ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως [79]. Κατά το μέτρο που η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει τα ίδια πραγματικά και νομικά επιχειρήματα, σας καλώ να ανατρέξετε στις προηγούμενες αναπτύξεις μου [80].

165. Εξάλλου, όπως ανέφερα ήδη [81], η θέσπιση των επίδικων μέτρων ουδόλως απαγορεύει την εξαγωγή ρυζιού Αντιλλών προς την Κοινότητα άπαξ και έληξε η ποσόστωση. Ως εκ τούτου, η αιτίαση που αντλείται από τη θέσπιση ενός μέτρου απαγορεύσεως των εξαγωγών ρυζιού προς την Κοινότητα εις βάρος των επιχειρήσεων δικαίου των Ολλανδικών Αντιλλών είναι παντελώς αβάσιμη.

166. Κατά συνέπεια, εκτιμώ ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν αποδεικνύει ότι η θέσπιση κατώτατης τιμής θα προκαλούσε λιγότερες διαταραχές στην οικονομία των ΥΧΕ, και ιδίως των Ολλανδικών Αντιλλών και της Αρούμπα, και ότι θα ήταν εξίσου αποτελεσματική με το επίδικο μέτρο για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει ο κοινοτικός νομοθέτης.

167. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το τρίτο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

Τέταρτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

168. Με το τέταρτο σκέλος αυτού του λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι ο επίδικος κανονισμός αγνοεί το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ και ότι το ποσό της εγγυήσεως που ζητείται από τους εισαγωγείς καθιστά ανεφάρμοστη τη νομοθεσία περί των συγκεκριμένων τρόπων εφαρμογής του καθεστώτος πιστοποιητικών εισαγωγής στον τομέα του ρυζιού [82].

169. Προς στήριξη αυτού του λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το ύψος της ζητουμένης εγγυήσεως είναι δυσανάλογο προς τον σκοπό που επιδιώκει η απόφαση ΥΧΕ. Εκτιμά, συγκεκριμένα, ότι είναι απολύτως αφύσικο το ύψος της εγγυή-

79 — Σημεία 129 έως 134 των παρουσών προτάσεων στην υπόθεση αυτή.

80 — Ibidem.

81 — Σημεία 119 έως 124 των παρουσών προτάσεων.

82 — Κανονισμός (ΕΚ) 1162/95 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 1995, περί ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα των σιτηρών και του ρυζιού (ΕΕ L 117, σ. 2).

σεως που επιβάλλεται στις εισαγωγές από τις ΥΧΕ να ισούται προς τους δασμούς που ισχύουν για τις τρίτες χώρες.

Εκτίμηση

170. Τα επιχειρήματα που προβάλλει η Ολλανδική Κυβέρνηση προς στήριξη του τετάρτου σκέλους του τετάρτου αυτού λόγου ακυρώσεως ταυτίζονται με εκείνα που ανέπτυξε στην υπόθεση C-110/97.

171. Συνεπώς, για τους λόγους που ανέπτυξα κατά την έρευνα της υποθέσεως C-110/97 [83], καταλήγω ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο, θεσπίζοντας το επίδικο μέτρο, παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας. Σας προτείνω να κρίνετε το τέταρτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως αβάσιμο.

Πέμπτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

172. Τέλος, με το πέμπτο και τελευταίο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, καθόσον οι πράξεις του, με τη διαδοχική θέσπιση των κανονισμών 304/97 και 1036/97, δεν μπορούν να θεωρηθούν εξαιρετικές και προσωρινές.

Εκτίμηση

173. Επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου [84], στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, το Συμβούλιο απολαύει ευρείας διακριτικής ευχέρειας. Μόνον ο προδήλως απρόσφορος χαρακτήρας ενός μέτρου σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό μπορεί να επηρεάσει τη νομιμότητα του μέτρου αυτού [85].

174. Η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά του ρυζιού, αποφάσισε να παρατείνει την ισχύ των πρώτων μέτρων διασφαλίσεως που θέσπισε με τον κανονισμό 304/97. Δεν αποδείχτηκε, όμως, ότι οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για την έκδοση του επίδικου κανονισμού δεν συνέτρεχαν. Συνεπώς, δεν μπορεί να προ-

83 — Σημεία 139 έως 143 των παρουσών προτάσεων στην υπόθεση αυτή.

84 — Βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 40, και Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 48.

85 — Βλ. προαναφερθείσα απόφαση Emesa Sugar, σκέψη 53.

σαφθεί στην Επιτροπή ότι ενήργησε επιμελώς με τη θέσπιση των απαραίτητων μέτρων για την ομαλή λειτουργία της κοινής γεωργικής πολιτικής.

175. Η αιτίαση που αντλείται από τον εξαιρετικό χαρακτήρα των νέων αυτών μέτρων δεν είναι βάσιμη εν προκειμένω. Πράγματι, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι, κατά το στάδιο αυτό, τα κοινοτικά όργανα συνήθιζαν να ρυθμίζουν τις διαπιστούμενες στην κοινοτική αγορά του ρυζιού ανισορροπίες θεσπίζοντας διαδοχικούς κανονισμούς, οι οποίοι αποσκοπούσαν στον περιορισμό των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ [86]. Αντιθέτως, σε περίπτωση διαδοχικών κανονισμών που αποσκοπούν σ' αυτόν τον περιορισμό, δεν νομίζω ότι τα κοινοτικά όργανα τήρησαν την υποχρέωση να θεσπίζουν μέτρα τέτοιου είδους μόνον κατ' εξαίρεση.

176. Ομοίως, δεδομένης της περιορισμένης χρονικής ισχύος των μέτρων που θέσπισε ο κανονισμός 1036/97, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι πράξεις του Συμβουλίου δεν είναι προσωρινές.

177. Σας προτείνω κατά συνέπεια να κρίνετε το πέμπτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως αβάσιμο.

86 — Πράγματι, ο επίδικος κανονισμός αποτελεί, υπενθυμίζω, το δεύτερο μέτρο διασφαλίσεως.

178. Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ είναι αβάσιμος.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την κατάχρηση εξουσίας

Επιχειρήματα

179. Με τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενήργησαν κατά κατάχρηση εξουσίας καθόσον χρησιμοποίησαν την αρμοδιότητα που αντλούν από το άρθρο 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο αυτή τους έχει παρασχεθεί.

180. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, είναι πρόδηλο ότι, με τη θέσπιση των διαδοχικών μέτρων διασφαλίσεως, η Επιτροπή και το Συμβούλιο επιθυμούσαν να περιορίσουν τις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ. Ως εκ τούτου, θα έπρεπε να είχαν προσφύγει στη διαδικασία αναθεωρήσεως της αποφάσεως ΥΧΕ. Πάντως, για να ευδοκιμήσει η επιθυμητή αναθεώρηση, απαιτείται η ομόφωνη συμφωνία των κρατών μελών συμπεριλαμβανομένου, αναγκαστικά, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών. Χρησιμοποιήθηκε, έτσι, η προσφυγή στα μέτρα διασφαλίσεως του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ εκεί όπου επιβαλλόταν η προσφυγή στη

διαδικασία αναθεωρήσεως της αποφάσεως ΥΧΕ.

Εκτίμηση

181. Τα επιχειρήματα που προβάλλει η Ολλανδική Κυβέρνηση προς υποστήριξη του πέμπτου αυτού λόγου ακυρώσεως ταυτίζονται με αυτά που προέβαλε στην υπόθεση C-110/97.

182. Για τους λόγους που ανέπτυξα κατά την έρευνα της υποθέσεως C-110/97 [87], καταλήγω ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο, θεσπίζοντας το επίδικο μέτρο, ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας. Σας προτείνω, κατά συνέπεια, να κρίνετε τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως αβάσιμο.

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση της διαδικασίας αναθεωρήσεως του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ

183. Προς στήριξη αυτού του λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο παρέλειψε να συμβουλευθεί την επιτροπή, όπως επέβαλε το άρθρο 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ. Θεωρεί, επιπλέον, ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή αμέλησαν να διαβουλευθούν με τις Ολλανδικές Αντίλλες και την Αρούμπα καθόσον αυτό ήταν δυνατό. Τέλος, ισχυρίζεται ότι το άρθρο 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ παραβιάστηκε. Θα ερευνήσω διαδοχικά τα τρία σκέλη αυτού του λόγου ακυρώσεως.

Πρώτο σκέλος του έκτου λόγου ακυρώσεως.

Επιχειρήματα

184. Με το πρώτο σκέλος του έκτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι το παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ παραβιάστηκε καθόσον η επιτροπή δεν ρωτήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος αυτού. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι «[α]ν η Επιτροπή, μετά από αίτηση κράτους μέλους ή με δική της πρωτοβουλία, διαπιστώσει ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα διασφαλίσεως σύμφωνα με το άρθρο 109 της αποφάσεως:

[...]

— διαβουλεύεται με επιτροπή που απαρτίζεται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από αντιπρόσωπο της Επιτροπής.»

87 — Σημεία 146 έως 150 των παρουσών προτάσεων στην υπόθεση αυτή.

185. Επισημαίνει ότι, για τη διαβούλευση με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του παραρτήματος αυτού, η επιτροπή θέσπισε, στις 11 Ιανουαρίου 1993, εσωτερικό κανονισμό [88]. Επισημαίνει ότι το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού αυτού ορίζει ότι «ο πρόεδρος της επιτροπής διαβιβάζει στα μέλη την σύγκληση, την ημερήσια διάταξη, καθώς και τα έγγραφα εργασίας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 8, δεύτερο εδάφιο: τα έγγραφα αυτά περιέχουν ιδίως την τεκμηρίωση που υποβάλλει το κράτος μέλος, το οποίο ζήτησε από την Επιτροπή την εφαρμογή μέτρων διασφαλίσεως».

186. Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, εν προκειμένω, η συνεδρίαση της επιτροπής, στις 11 Απριλίου 1997, έγινε κατά παράβαση του άρθρου 3 του εσωτερικού κανονισμού καθόσον, κατά τη σύγκλησή της, με επιστολή της 4ης Απριλίου 1997, καμία τεκμηρίωση δεν δόθηκε στην Ολλανδική Κυβέρνηση. Θεωρεί ότι το άρθρο 3 του εσωτερικού κανονισμού αποσκοπεί ακριβώς στην έγκαιρη ενημέρωση των κρατών μελών για την αίτηση μέτρων διασφαλίσεως, την προσωρινή γνώμη της Επιτροπής ως προς το βάσιμό τους και τους τρόπους εφαρμογής των προτεινόμενων μέτρων. Παρατηρεί ότι μόνον αν τα κράτη μέλη διαθέτουν εγκαίρως τις πληροφορίες αυτές μπορούν να ανταποκριθούν επαρκώς στο καθήκον που τους αναθέτει το παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ.

187. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή απαντούν ότι η Επιτροπή συγκάλεσε την επιτροπή εξ ιδίας πρωτοβουλίας και όχι ύστερα από αίτηση κράτους μέλους. Διαπιστώνουν ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας δεν έχει νομική βάση. Επιπλέον, ισχυρίζονται ότι τα στοιχεία σχετικά με την κατάσταση στην οποία βρισκόταν ο κοινοτικός τομέας του ρυζιού προσκομίστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 11ης Απριλίου, και ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ούτε παρέπεμψε τον κανονισμό της Επιτροπής στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 5, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, ούτε έκανε μνεία, κατά την εξέταση του κανονισμού από το Συμβούλιο, οποιουδήποτε σφάλματος περί τη διαδικασία εφόσον εκκρεμούσε στην Επιτροπή.

Εκτίμηση

188. Από την οικονομία των σχετικών με την επιτροπή κειμένων προκύπτει ότι σκοπός του οργάνου αυτού είναι να καθιστά δυνατό στα μέλη του να γνωρίζουν τη γνώμη των κοινοτικών οργάνων επί της αναγκαιότητας θεσπίσεως μέτρων διασφαλίσεως και των πραγματικών στοιχείων επί των οποίων αυτά στηρίζονται. Από το προοίμιο του κανονισμού 764/97 προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή αποφάσισε να θεσπίσει νέα μέτρα διασφαλίσεως λόγω της διαπιστωθείσας

88 — Συμβουλευτική επιτροπή για τα μέτρα διασφαλίσεως στο πλαίσιο της συνδέσεως των υπερπόντιων χωρών και εδαφών (ΥΧΕ) με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, έκθεση της συνεδριάσεως της 11ης Ιανουαρίου 1993, VIII/112/93, της 13ης Ιανουαρίου 1993.

καταστάσεως στην κοινοτική αγορά του ρυζιού[89]. Τα στατιστικά δεδομένα, όμως, σχετικά με τον οικείο τομέα προσκομίστηκαν στη συμβουλευτική επιτροπή και δεν αποδείχθηκε η ανακρίβειά τους.

189. Αληθεύει ότι η τεκμηρίωση που προσκόμισε η Ιταλική Κυβέρνηση δεν προσκομίστηκε στην επιτροπή. Εντούτοις, δεν αποδείχθηκε ότι το στοιχείο αυτό μπορούσε να διαφωτίσει περαιτέρω την επιτροπή ως προς τις προθέσεις της Επιτροπής και ως προς τα πραγματικά στοιχεία που τις δικαιολόγησαν.

190. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η πρώτη αιτίαση προς στήριξη του έκτου λόγου ακυρώσεως είναι συνεπώς αβάσιμη.

Δεύτερο σκέλος του έκτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

191. Με το δεύτερο σκέλος του έκτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι η διαδικασία σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή αποφάσισε τα μέτρα διασφαλίσεως δεν χώρησε σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, διότι η Επιτροπή δεν διαβουλεύθηκε με τις ΥΧΕ ή, τουλάχιστον, με τις Ολλανδικές Αντίλλες και την Αρούμπα επί του υπό κατάρτιση μέτρου διασφαλίσεως. Ισχυρίζεται ότι ούτε το Συμβούλιο το έπραξε όταν εξέδωσε τον κανονισμό 1036/97. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, ακόμη κι αν η υποχρέωση αυτή δεν αναφέρεται ρητώς στο παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ, οι κανόνες της διαδικασίας πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπον ώστε να καθιστούν το παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ σύμφωνο με την αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως, η οποία αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.

192. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο ισχυρισμός σχετικά με την παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ είναι απαράδεκτος. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να θεωρηθεί νέος λόγος ακυρώσεως προβαλλόμενος με το υπόμνημα αντικρούσεως, πράγμα που απαγορεύεται σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

193. Η Επιτροπή υποστηρίζει, εξάλλου, ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι αβάσιμος. Συγκεκριμένα, οι Ολλανδικές Αντίλλες ακούστηκαν, ύστερα από αίτησή τους, κατά τη διάρκεια συνεδριάσεως διαβουλεύσεως και συνεργασίας.

89 — Τρίτη αιτιολογική σκέψη.

Εκτίμηση

194. Αντίθετα προς την Επιτροπή, δεν πιστεύω ότι το δεύτερο σκέλος του έκτου λόγου ακυρώσεως είναι απαράδεκτο.

195. Ο ισχυρισμός που αφορά την παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ δεν αποτελεί νέο λόγο ακυρώσεως προβαλλόμενο με το υπόμνημα αντικρούσεως κατά παράβαση του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, αλλά νέο ισχυρισμό προς στήριξη λόγου ακυρώσεως ήδη προβληθέντος με την αρχική προσφυγή, δηλαδή της παραβάσεως της διαδικασίας αναθεωρήσεως που προβλέπεται από τις διατάξεις του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ.

196. Ο ισχυρισμός και ο λόγος ακυρώσεως αποτελούν διαφορετικές νομικές έννοιες [90]. Ο νέος αυτός ισχυρισμός δεν μεταβάλλει σε τίποτε το αντικείμενο της διαφοράς, αλλ' αποτελεί απλώς την ανάπτυξη ενός από τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα από την έναρξη της δίκης. Τα δικαιώματα των καθών δεν θίγονται εξ αυτού.

197. Ως προς την ουσία, θεωρώ ότι το δεύτερο σκέλος αυτού του λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

198. Συγκεκριμένα, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, οι ΥΧΕ και ιδίως οι Ολλανδικές Αντίλλες και η Αρούμπα ρωτήθηκαν ως προς τα προτεινόμενα μέτρα [91].

199. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το δεύτερο σκέλος του έκτου αυτού λόγου ακυρώσεως είναι συνεπώς αβάσιμο.

Τρίτο σκέλος του έκτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα

200. Με το τρίτο σκέλος του έκτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το άρθρο 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ παραβιάστηκε.

90 — Βλ., ιδίως, απόφαση της 12ης Ιουνίου 1958, 2/57, Compagnie des Hauts Fourneaux de Chasse κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 231): «το Δικαστήριο πιστεύει ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της προτάσεως, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, νέων λόγων ακυρώσεως και νέων ισχυρισμών. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα δεν προέβαλε νέους λόγους ακυρώσεως, και ότι απλώς ανέπτυξε νέους ισχυρισμούς, οι οποίοι προβάλλονται προς υποστήριξη ήδη προβληθέντων στην προσφυγή λόγων ακυρώσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, τίποτε δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να τους εξετάσει». Για μια πιο πρόσφατη απόφαση, βλ. ιδίως απόφαση της 29ης Μαΐου 1997, C-153/96P, De Rijk κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. I-2901, σκέψη 19).

91 — Η συνάντηση αυτή έλαβε χώρα στις 15 Απριλίου 1997, όπως διευκρινίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση στο σημείο 46 του δικογράφου της.

201. Το άρθρο αυτό προβλέπει τη δυνατότητα, για το Συμβούλιο, να λάβει διαφορετική απόφαση αν ένα κράτος μέλος παραπέμψει ενώπιόν του την απόφαση της Επιτροπής.

202. Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η φύση της διαδικασίας αναθεωρήσεως του παραρτήματος IV συνεπάγεται ότι, ακόμη και αν το Συμβούλιο δεν υποχρεούται να λάβει νέα απόφαση, πρέπει, εφόσον αποφασίσει να το πράξει, να προβεί κατά τρόπο αυτόνομο στην απαιτούμενη εξέταση και στις απαραίτητες διαπιστώσεις. Υποστηρίζει ότι, εν προκειμένω, το Συμβούλιο δεν το έπραξε. Η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι το Συμβούλιο στηρίχθηκε μόνο στους ισχυρισμούς της Επιτροπής, σύμφωνα με τους οποίους οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ πληρούνταν, ενώ το Συμβούλιο δεν διέθετε στοιχεία που καθιστούσαν δυνατή την επαλήθευση της ακριβείας αυτών των συμπερασμάτων.

203. Ισχυρίζεται εξάλλου ότι ο επίδικος κανονισμός παραβίασε την αρχή της μη αναδρομικότητας του άρθρου 1, παράγραφος 4, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ.

Εκτίμηση

204. Τα επιχειρήματα που η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει προς στήριξη του τρίτου σκέλους του έκτου αυτού λόγου ακυρώσεως ταυτίζονται με αυτά που ανέπτυξε στην υπόθεση C-110/97 [92].

205. Συνεπώς, για τους λόγους που ανέπτυξα κατά την εξέταση της υποθέσεως C-110/97 [93], καταλήγω ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο, εκδίδοντας τον επίδικο κανονισμό, παρέβη τη διαδικασία αναθεωρήσεως των μέτρων διασφαλίσεως που προβλέπει το παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ. Σας προτείνω κατά συνέπεια να κρίνετε τον έκτο λόγο ακυρώσεως αβάσιμο.

Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης

206. Με τον έβδομο και τελευταίο λόγο ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 1036/97 δεν αιτιολογήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 190 της Συνθήκης.

92 — Βλ. σημεία 151 έως 157 των παρουσών προτάσεων στην υπόθεση αυτή.

93 — Ibidem, σημεία 158 έως 165.

Επιχειρήματα

207. Συναφώς, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η αιτιολογία του επίδικου κανονισμού αποτελείται από γενικότητες που διατυπώνονται τόσο αφηρημένα ώστε να είναι σχεδόν πάντα ακριβείς, ανεξαρτήτως των υφισταμένων πραγματικών περιστατικών και ότι η αιτιολογία δεν αρκεί από μόνη της να δικαιολογήσει ένα συγκεκριμένο μέτρο διασφαλίσεως.

208. Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι τα κενά της αιτιολογίας δεν μπορούν να καλυφθούν από το ότι, συμμετέχουσα η ίδια στην εφαρμογή της προσβαλλομένης αποφάσεως, θα είχε στη διάθεσή της στοιχεία για να καλύψει από μόνη της τα κενά αυτά.

Εκτίμηση

209. Έχω ήδη εξετάσει τις προϋποθέσεις που θέτει η νομολογία του Δικαστηρίου για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 190 της Συνθήκης σε παρεμφερείς υποθέσεις [94]. Συνοψίζοντας, το Δικαστήριο έκρινε ότι η αιτιολογία πρέπει να αποτυπώνει σαφώς και απεριφράστως τη συλλογιστική της κοινοτικής αρχής, εκδότη της πράξεως, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το Δικαστήριο να είναι σε θέση να ασκεί τον έλεγχό του [95].

210. Έτσι, σε παρεμφερή δίκη [96], το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι «εναπόκειται στο Συμβούλιο να εκτιμά αν, σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα της εφαρμογής της θεσπιζομένης κανονιστικής ρυθμίσεως, πρέπει να τροποποιήσει συναφώς ορισμένα στοιχεία. Επομένως, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η [προσφεύγουσα] κυβέρνηση, το Συμβούλιο δεν υποχρεούνταν να αναφέρει στην αιτιολογία την αλλαγή των συνθηκών που είχαν οδηγήσει στον καθορισμό της πρώτης ποσοστώσεως» [97]. Το Δικαστήριο υπογράμμισε επίσης ότι «το Συμβούλιο αφού εξέθεσε τους επιδιωκόμενους στόχους, δεν υποχρεούνταν να δικαιολογήσει τις πραγματοποιηθείσες τεχνικής φύσεως επιλογές και ιδίως τη σημασία της αυξήσεως της επίδικης ποσοστώσεως» [98].

94 — Ibidem, σημεία 169 έως 175.

95 — Βλ., ιδίως, απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 1992, C-63/90 και C-67/90, Πορτογαλία και Ισπανία κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1992, σ. I-5073, σκέψη 16).

96 — Βλ. απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-284/94, Ισπανία κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. I-7309, σκέψη 30). Επρόκειτο για το Δικαστήριο να αποφασίσει εάν το Συμβούλιο, θεσπίζοντας τον κανονισμό (ΕΚ) 1921/94, της 25ης Ιουλίου 1994, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 519/94 για το κοινό καθεστώς εισαγωγών από ορισμένες τρίτες χώρες (ΕΕ L 198, σ. 1), είχε παραβεί τις διατάξεις του άρθρου 190 της Συνθήκης.

97 — Ibidem, σκέψη 34.

98 — Ibidem, σκέψη 35.

211. Εν προκειμένω, πρέπει να σημειωθεί ότι ο επίδικος κανονισμός είναι πράξη γενικής ισχύος και ότι εντάσσεται σε σειρά κανονισμών που έχουν εκδώσει τα κοινοτικά όργανα προκειμένου να εφαρμόσουν και να συμφιλιώσουν δύο περίπλοκες πολιτικές, αυτήν της κοινής γεωργικής πολιτικής για την αγορά του ρυζιού και αυτήν της οικονομικής πολιτικής που καταρτίζεται στο πλαίσιο του καθεστώτος συνδέσεως με τις ΥΧΕ.

212. Εξάλλου, η αιτιολογία του επίδικου κανονισμού προσδιορίζει τη συνολική κατάσταση που οδήγησε στη θέσπισή του.

Έτσι, στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη σημειώνεται ότι οι σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά του ρυζιού και ο κίνδυνος σημαντικών διαταραχών στον τομέα δραστηριότητας αυτό παραμένουν παρά τη θέσπιση προηγουμένως μέτρων διασφαλίσεως. Επιπλέον, εξηγείται ότι η κοινοτική αγορά ρυζιού βρίσκεται σε κρίσιμη κατάσταση λόγω της ξηρασίας που διήρκεσε κατά τις περιόδους εμπορίας 1994/95 και 1995/96 και της ελλειμματικής παραγωγής ρυζιού indica [99].

213. Η αιτιολογία του επίδικου κανονισμού εξηγεί επίσης τους γενικούς στόχους που αυτός επιδιώκει.

Συγκεκριμένα, εκτίθεται ότι οι διαταραχές που παρατηρούνται στην κοινοτική αγορά του ρυζιού indica, οι οποίες προκαλούνται από εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, μπορούν να καταστρέψουν τις προσπάθειες του κοινοτικού νομοθέτη, οι οποίες συνίστανται στην παρότρυνση των κοινοτικών παραγωγών μέσω της χορηγήσεως προσωρινών ενισχύσεων ανά εκτάριο να παράγουν ρύζι indica [100], και ότι προσήκει, συνεπώς, να θεσπιστούν μέτρα διασφαλίσεως προκειμένου να αποφευχθεί η επιδείνωση της καταστάσεως και η αποτυχία των προσπαθειών αναδιαρθρώσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής στον τομέα του ρυζιού.

214. Επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι το Συμβούλιο εξέθεσε με σαφή και αδιαμφισβήτητο τρόπο τη συλλογιστική που ακολούθησε προς έκδοση του επιδίκου κανονισμού

215. Επομένως, ο τελευταίος αυτός λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

99 — Έβδομη και όγδοη αιτιολογική σκέψη.

100 — Όγδοη αιτιολογική σκέψη.

Πρόταση

216. Για τους προαναφερθέντες λόγους, πρότεινω στο Δικαστήριο να αποφασίσει τα εξής:

1) Στην υπόθεση C-301/97

— απορρίπτει την προσφυγή·

— το Βασίλειο των Κάτω Χωρών φέρει τα δικαστικά του έξοδα καθώς και τα έξοδα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως·

— το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

2) Στην υπόθεση C-452/98

— απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη·

— η Nederlandse Antillen φέρει τα δικαστικά της έξοδα καθώς και τα έξοδα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως·

— το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.